

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVI Rugpjūtis - August 13, 1981 Nr. 32

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

REAGANO LAIMĖJIMAS AGNĖ LUKŠYTĖ – DIRVOS NOVELĖS

Ar jo planas susilauks pasisekimo?

KONKURSO 1981 METŲ LAUREATĖ

Vytautas Meškauskas

Paskutinėmis liepos dienomis prezidentas Reaganas pasiekė žymų laimėjimą. Už jo pasiūlytą valstybės išlaidų ir mokesčių sumažinimą pasisakė ne tik respublikonai, bet ir dalis demokratų, tuo būdu įgalindami gauti ne tik senato, bet ir atstovų rūmų pritarimą. kuriame daugumą turi demokratų. Tiems, kurių pagrindinis informacijos šaltinis yra televizija - o tokie sudaro didesnę šio krašto gyventojų dalį - Reagano laimėjimą aptemdė nepaprastas visų televizijos tinklų dėmesys britų sosto įpėdinio vestuvėms. Įdomus pasišiūrėti vaidinimas, bet iš esmės visai nesvarbus įvykis. Tuo tarpu Reagano laimėjimas buvo daug svarbesnis. Tuo labiau, kad daugeliui atrodė, jog tas pagyvenęs buvęs artistas nebus priaugęs sudėtingai Washingtono politikai. Jis tačiau pasirodė puikus politikas, su kuriuo paskutiniųjų prezidentų tarpe gali lygintis gal tik Johnsonas.

Kaip ten būtų, Reaganas su stabdė ligšiolinę slinkti į vis didėjančią valstybės aparato galią ir atsakomybę, sumažindamas jam skirtas išlaidas ir kartu apkirpdamas mokesčių našta. Užpakalyje to stovi idėja, kad žmonės patys geriau žino, ką daryti su savais pinigais. Išgelbėti nuo mokesčių ir paleisti į apyvartą pinigai duos daugiau galimybių ir tiems, kurie patys neturi pinigų. Minti, kad valstybė mokesčiais turi naujai perdalinti turtą ir siekti socialinio teisingumo - Reaganas atmeta, kaip nerealią. Galų gale žmogus pats, o ne valdžia, turi ir nulemia savo likimą.

Juk milijonai emigrantų iš šio krašto atvyko ne senatvės pensijų ieškoti, bet galimybių. Net šiandien prie JAV konsulatų Centro Amerikoje ir kitose pasaulio šalyse stovi per kelis kvartalus nusitęsusių vizų prašytojų eilės. Ir tie čia nori atvažiuoti ne Social Security čekių viliojami, bet todėl, kad jų kraštuose yra blogiau. Žinia, šiandien daug kas pasikeitė, žmonių padaugėjo tiek, kad elementarinis saugumas reikalauja daugybės taisyklių ir atitinkamo aparato jų įgyvendinimui. Bet gi - valstybė yra tiek turtinga, kad gali pasirūpinti tais, kurie dėl vieno ar kitų priežasčių patys negali apsirūpinti.

Teoriškai tai galima būtų pasiekti, jei neturi jokių pajamų - ir tuo pačiu nemoka jokių mokesčių - gautų iš valstybės išdo minimaliam pragyvenimui reikalingą sumą. Bet praktiškai taip dar sunku patvarkyti. Norint nukreipti kapitalą vienon ar kiton kryptin, dar duodamos mokesstinės nuo-

laidos. Tai veda prie to, kad turtingi gali taip investuoti, kad galėtų išvengti mokesčių. Iš kitos pusės - 3 milijonai žmonių gauna minimalines Social Security pensijas 122 dolerių. Teigiama, kad jų tarpe tikrai nepasiturinčių ir tos pensijos reikalingų tėra gal 10%. Kiti tačiau tos sumos neatsisako ir nuo jos nemoka mokesčių, nors savo gyvenimo saulėleidį praleidžia ištaigingai gyvendami pvz. Floridoje, kur jų nekilnojamo turto vertė bent iki šiol kas metai pakildavo po 20 ar 30%. Koks triukšmas pakiltų, jei jiems atitmtum tas minimalines pensijas! Mažiau pasipriešinimo sulauki, jei visiems pensijas padidini. Už tai pesimistai pranašauja Reaganui blogą ateitį, kai dabar kongreso priimti išlaidų sumažinimai pasireikš praktikoje.

Reaganas ir jo finansiniai patarėjai tikisi to išvengsiai. Jų dabartinės priemonės anksčiau ar vėliau turėtų vesti prie ūkinio atkutmio, bet ar žmonės sutiks, jei reikėtų, palaukti? Padėti komplikuoja dar viena aplinkybė. Beveik visi sutinka, kad išlaidų kariniam saugumui negali mažinti. Atvirkščiai, jas reikia dar padidinti. Jei laukiamas ūkinis atkutimas tikrai pasireikš, tai nebus sunku padaryti. Bet jei jis nusidelstų, reikės arba vėl padidinti mokesčius, ar išdui daugiau skolintis. Bei jei daugiau skolinsis, tuo daugiau kils

(Nukelta į 2 psl.)

Rašytoja Agnė Lukšytė-Meiliūnienė, laimėjusi 1981 m. Dirvos novelės konkursą.

DIRVOS NOVELĖS konkurso premijai skirti komisija: pirmininkas Balys Auginas, nariai Vytautas Gedgaudas ir Aleksas Laikūnas savo posėdyje 1981 metų rugpjūčio 10 d. iš konkursui atsiųstų devynių rankraščių vienbalsiai nutarė premijuoti kaip

geriausią Volungės slapyvardžiu pasirašytą kūrinių "ZEFIRANTĖS".

Atidarius voką, paaiškėjo, kad šios novelės autorė yra AGNĖ LUKŠYTĖ-MEILIŪNIENĖ, gyvenanti Australijoje. Jai skiriama 600 dolerių premija, kurios me-

cenatas yra SIMAS KAŠELIONIS.

ZEFIRANTĖ — vienintelis konkursui atsiųstas kūrinys, turįs tikrai būdingų novelės elementų: vieno asmens pasakojimą, įdomų nuotykį ir novelei būdingą baigmę: pasakojimas užsklendžiamas minties ir nuotaikos išvada.

Novelės pavadinimui autorė pasirinko vardą gėlės, kuri auga Australijoje, žydi kartą į metus, kai ima pūsti vakaris vėjas. Gėlės žydėjimas — simbolinis veikalo herojės gyvenimo vilčių išsipildymas. Tai lyg mitologinė alegorija.

Savo kūrinys autorė duoda lietuviškos emigracinės buities iškarpa. Siužeto fonas ir rėmai — Australijos žemynas. Tačiau fabula atausta lietuvišku audiniu. Pagrindinė veikalo herojė yra lietuvaitė, gimusi svetur, niekada nemačiusi Lietuvos ir lietuvių. Jos gyvenimo tikslas — rasti, ieškant "savų genties šaknų"...

Intryga plėtojama epizodiniais pasakojimais, intryguojančiais ir nuotykingais.

Autorė sumaniai mezga pasakojimo mezginį, vyniodama merginos lūkesčius, vienatvės ir meilės siūlus, mezgdama įdomią meilės istoriją, kurios atomazgoje dvi lietuviško kraujo atžalos, blaškomos tarp dviejų skirtingų kontinentų, suranda vienas kitą ir savo kilmės šaknis. O ekspozicijoje įvesta pasakotojos draugė kartu suranda ir savo šeimos "herbo" nutrūkusią grandį.

Novelė yra perdėm psichologinė ir gambiai supinta.

Dėl visų šių aukščiau minėtų ypatybių novelę ir premijavo, kaip geriausią iš visų atsiųstųjų.

- Valstybės departamentas painformavo Jungtinį pabaltiečių komitetą Washingtonė, kad Vytautas Skuodis, turi tvirtą teisę į JAV pilietybę ir tai duoda vilčių susilaukti palankaus sprendimo dėl jo likimo.

- Kongresmenė Cardiss Collins, kurios distrikte Chicagoje gimęs Vytautas Skuodis, parašė Brežnevui laišką, reikšdama protestą dėl Vytauto Skuodžio, Maskvos kalinamo Amerikos piliečio, keldama reikalavimą, kad jis būtų nedelsiant paleistas.

Pagerbė kovojančius dėl Baltijos valstybių laisvės...

Pabaltiečių komitetas Washingtonė liepos 8 d. įteikė kongresmanui Edwardui J. Derwinskiui BALTIC FREEDOM AWARD už jo stiprią paramą siekiant Baltijos kraštams laisvės. Žymiu taip pat buvo apdovanotas ir kongresmanas J. Zablocki liepos 13 d. Nuotraukoje komiteto nariai su kongresmanu. Iš kairės: estas Martin Suuberg, lietuvaitė Gailė Tamošiūnaitė, pirm. Maida Kari, estas Sven Paul, latvė Vita Terauds, kongresmanas Edward J. Derwinski, John Bolsteins ir lietuvis Jonas Bobelis.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Dirva*

Naujas Reagano bandymas: orinio trafiko kontrlierių streikas.

- Ar Reaganas pralošia propagandos karą Brežnevui?

- 'Atominis katekizmas

Gražiai laimėjęs kongrese prezidentas Reaganas patyrė naują bandymą — orinio eismo (trafiko) kontrlierių streiką. Kadangi valdžios tarnautojai yra davę priesaiką, kad nestreikuos, prezidentas neturėjo kitos išeities, kaip streikininkus atleisti iš darbo. Faktinai, to jie ir turėjo tikėtis. Streikininkams tačiau atrodė, kad jų atleidimas yra praktiškai neįmanomas, nes sustabdytų visą orinį susisiekimą, o naujų kadru paruošimas užtruktų keletą metų.

Jei Reaganui laimingai pasiseks išlaikyti ir tą bandymą, jis padarys nemažai naudos visam kraštui, nes paskatins pasipriešinti per dideliems reikalavimams ir savi valdybes, besiderančiom su policininkais, gaisrininkais ir net mokytojais, kurie pav. laimėję per didelius reikalavimus Chicagoje privedė prie bankroto viso miesto švietimo sistemą. Reikia dar atsiminti, kad per smarkiai pakilę atlyginimai gali privesti prie nepasisekimo visą Reagano administracijos kovą su infliacija, kuri per pirmutinį pusmetį pasiekė gražių rezultatų.

★

Kaip rašo londoniškis THE ECONOMIST, daugeliui JAV sąjungininkų Europoje atrodo, kad Reaganas pralošia propagandos karą su Brežnevui. Nuduodamas, kad jam nerūpi atominio apsiginklavimo kontrolė, bet tik atsiginklavimas, jis leidžia sovietams pasirodyti ginklavimosi kontrolės čempionais. Be to, Washingtono dabartinis nusistatymas pirmiau apsiginklauti, o tik vėliau derėtis, sumaišė jo sąjungininkus, kurie nežino iki kokio laipsnio reikia patiems atsiginklauti. Ginklavimosi lenktynių jie nenori.

Kad išsiaiškinus susidariusią padėtį, savaitraštis paskelbė tokį "atominį katekizmą":

REAGANO LAIMĖJIMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

nuošimčiai už paskolas. O tu sumažėjimas būtinai reikalingas ūkio atkurtumui. Už tat finansiniai sluoksniai - ir po Reagano dideliu, beveik neįtikėtinu laimėjimu kongrese - dar neatsikratė savo pesimizmo. Biržoje dar nėra jaučiamas optimizmas.

1. Ar atsiginklavimas reikalingas? Taip, sovietai ir jų sąjungininkai Europoje turi daugiau konvencionalinės (ne atominės) kariuomenės, kurios dalį jie gali greičiau permesti į kitus galimus karo židinius, įskaitant ir Persijos įlankos naftos laukus, negu vakariečiai. Jie turi daugiau distancijos atominio raketų. Jie turės tiek tolimos distancijos raketų, kad bent teoriškai galės pirmu smūgiu sunaikinti visas Amerikos žemynne laikomas tolimos distancijos raketų, tuo tarpu amerikiečiai gali sunaikinti tokių pat sovietų raketų tik trečdalį. Reikia būti jau labai nekaltam, kad patikėti, jog rusai tokį pranašumą nepanaudos krizės metu.

2. Ar atsiginklavimas gali būti lydimas derybų dėl ginklų kontrolės? Taip, jei to nebus padaryta, bus susilaukta didelio pasipriešinimo, jei ne revoliucijos, Europoje ir net pačioje Amerikoje, kad apsiginklavimui bus reikalaujama vis daugiau ir daugiau lėšų. Derybų pavojus slypi tame, kad pradėjus derėtis sovietai pasisiūlys nedidinti savo raketų skaičių, jei ir vakariečiai jo nepadidins. Pacifistai įvairiuose kraštuose reikalaus iš savo vyriausybių tokį pasiūlymą priimti.

1960 ir 1970 tais metais ginklavimosi kontrolės derybos buvo paverstos visų Vakarų-Rytų santykių simboliu. Jei tokios derybos tik prasidėtų, daug žmonių pamanytų, kad jau galima lengviau atsidusti. Už tat pirmas žingsnis prie rimtų nusiginklavimo derybų yra pašalinti iš jų tą simbolį.

3. Jei derybos yra taip komplikotos, kas darytina? Sovietai Europoje turi daugiau vidutinės distancijos raketų už vakariečius 3 prieš vieną santykiu. Jie sako, kad jie pradėtų derybas, jei abi pusės 'užšaldytų' dabartinį santykį. Toliomos distancijos raketų statymui sovietai šiuo metu išleidžia tris kartus daugiau kaip amerikiečiai. Europiečiams spaudžiant, Washingtonas sutiko kalbėtis apie raketų Europoje šį rudėnį, o tolimų distancijos — ateinantį pavasarį. Bet sovietai nesutiks pakeisti esamo santykio, jei nebijos Vakarų atsiginklavimo.

4. Kas buvo blogai su SALT? Kai prezidentas Carteris kvailai pasirašė SALT II sutartį Vienoje, jis sutiko, kad sovietai turėtų daugiau raketų per sutarties laiką. Tai buvo pripažinimas sovietų tolimųjų raketų monopolio, įgalinančio sovietus sunaikinti amerikiečių žemynne laikomas raketų. Jei Amerikos prezidentas tokiu atveju nutartų panaudoti savo povandeninių laivų raketų, kurios yra mažiau taiklios, prieš Rusijos miestus, jis žinos kad to paties sulauks iš sovietų t. y. Amerikos miestų sunaikinimo. Aiškinama, kad sovietai niekad nerižiuos puldami pirmieji, bet JAV prezidentas niekad negalės būti tuo visai tikras ir dėl to krizės metu nusileis.

■ Iš kitos pusės

Malonu matyti naujų bendradarbių pavardes mūsų laikraščių skiltyse, nepaisant to, kad kartais jie pradeda kalbėti kaip ką tik gimę. Pavyzdžiui Saulius Damušis DRAUGO 166 Nr. aiškina:

"šiandien be specialių agentų talkos į filmų industriją beveik neįmanoma įeiti. Vyksta begalinės varžybos, ir savo jėgomis prieiti prie tų, kurie daro sprendimus, beveik neįmanoma."

Jei taip, tai ir mūsų veiksniai, ar nori juos pakeisti, turi pasamdyti patyrusius agentus, kurie per savo pažintį ir patyrimą galėtų priversti Valstybės Departamentą domėtis ne El Salvadoru, bet Lietuva. Tiesa, taip jis pažodžiui nesako, bet tokią išvadą tikrai galima padaryti iš jo išvedžiojimų. Kol kas jo ir kitų sumetusių po 1.000 dolerių pasamdyta public relation firma tik tyrinėjo:

"kaip mūsų reikalai Washingtono stovi šiuo metu. Vaizdas gana liūdnas: Jungtinių Amerikos Valstybių politika Baltijos valstybių klausimu yra siaura, pasyvi ir šiuo metu beveik neegzistuojanti. Valstybės D-to pareiškimai tautinių švenčių progomis reikiama nudilusiomis, atsibodusiomis frazėmis, kurios nekelia nei susidomėjimo, nei entuziazmo."

Tą patirti Saulius galėtų pats, retkarčiais paskaitydamas mūsų ar pačių amerikiečių spaudą. Prenumeratai jis išleisti 10 kartų mažiau pinigų. Atrodo tačiau, jog jis dar taip nesubrendęs, kad turi samdyti agentą, kuris jam paaiškintų kas darosi pasaulyje. Vienoje srityje jis tačiau daug paveldėjo iš vyresnės kartos. Jis rašo lyg seime būves:

"Mums reikia ne tik veikimo, bet efektyvaus veikimo. Mums reikia didesnės drąsos, platesnės vizijos, gausesnės aukos. Mūsų broliai ir seserys, likę tėvynėje, auکو ir auکوja asmenišką laisvę ir gyvybę dėl krašto gerovės, o iš mūsų prašoma tik medžiaginės aukos."

— vienos svetimtaučių agentūros praturtinimui: reikia pridurti.

vm

5. Jei taip, kokios derybos iš viso būtų priimtinos? Tokios, kokios siektų lygybės, siektų tokios padėties, kad nė viena pusė neturėtų bijoti netekti visų savo ginklų per pirmąjį smūgį. Žinoma, sovietai spirsis kaip įmanydami, tačiau anksčiau ar vėliau jie turėtų suprasti, kad jie negali eiti į ginklavimosi lenktynes, nes jų ekonomija yra silpnė už Vakarų. Bet to jie bijos tik tuo atveju, jei matys vakariečių pasiryžimą. Be to vakariečių pasiryžimo sovietai dar šio de-

šimtmečio viduryje pasieks tokį karinį pranašumą, kad galės diktuoti savo valią.

VLIKO PAREIŠKIMAS

Paskutiniu metu lietuvių spaudoje yra rašoma Lietuvos laisvinimo reikalų vykdymą perduoti privačiai apmokamai bendrovei.

VLIKO valdyba savo posėdyje 1981 m. rugpiūčio 1 d. priėmė sekantį nutarimą:

1. Rūpestis Lietuvos ir lietuvių tautos laisvės reikalais yra visų lietuvių atsakomybė ir pareiga kurios jie niekam negali perleisti.

2. Kai kurių siūlymas šią atsakomybę atiduoti į samdomų nelietuvių rankas yra nepriimtinas.

3. Lietuvių laisvės reikalų ir Lietuvos atstatymo byla yra ir toliau turi būti vykdoma bei atstovaujama visame pasaulyje lietuviškų veiksmų.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

IMMEDIATE OPENING
FOR
PATTERN REPAIR PERSON
U A W SHOP
Apply in person or send resume to:
NEW HAVEN FOUNDRY
C/O THOMAS W. LARSON
Director of Industrial Relations
58391 MAIN STREET
NEW HAVEN, MI, 48048
(32-35)

Sovietų kareiviai Lenkijoje...

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

PUBLICATION NUMBER (USPS—157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LIETUVYBĖ JUNGIA NUTOLUSIUS ŽEMYNUS

Iš visų pasaulio žemynų, nepriklausomybės laikais mažiausiai domėjomės Australija. Ir tai buvo labai suprantama. Milžiniškas atstumas, skirtinga geografinė padėtis anapus pusiaujo, pagaliau — iš visų pusių apsupimas vandenynais — ano meto susisiektimo sąlygomis labai retą, kuri viliojo ten pastoviai apsigyventi. Vienas kitas tenai nuvykęs dingo be žinios, ir tik saujelė anksčiau isikūrusių lietuvių pasitiko po Antrojo pasaulinio karo tūkstančiais atvykusius savo tautiečius.

Tolimi, nepažįstami kraštai paprastai pritraukia tik ryžtinguosius ir nuotykių ieškotojus, kurie, išpūdžių prisirinkę ar nusivylę, gali grįžti namo. Su mūsų šiais, kurie iš Europos stovyklų prieš trisdešimt metų leidosi Australijon, buvo visiškai kitaip. Tiesa, jie buvo ryžtingesni už kitus, bet vyko aiškiai žinodami, jog jiems nėra kelio atgal, o grįžimas tėvynėn, iki ji dar vis pavergta, visiškai neįmanomas. Taip Australijon pasuko pats gražusis ir energingas mūsų jaunimas, gi su jai ne viena šeima su gausiais paaugliais, kurių dauguma šiandien jau yra išitraukę į tenykštį judrų lietuvišką gyvenimą.

Gi, išlydėdami jaunimą į menkai žinomas toumas, tuštančiose stovyklose pasilikusieji skaudžiai pergyveno išsiskyrimą. Daugelis galvojo, kad su juo niekada nebeteks gyvenime susieiti ir pasimatyti, o ten nuvykusieji išnyks be ženklo svetimųjų daugumoje. Būsimuosius australiečius mininti nurašė į mūsų išblaškytos tautos nuostolius, likusieji pamažu traukė į labiau girdėtus užjūrio kraštus, antrosios tėvynės laikinai ieškotis. Ir taip kurį laiką buvo nutrukę ryšiai vienu su kitais.

Po metų kitų laikai ėmė keistis. Ir štai, kaip europiečiams Kolumbas atrado Ameriką — su kuria užsimezgė tampausiai ryšiai, taip visur gyvenantiems lietuviams — per daug nesuklysimė palygindami — Juozas Bačiūnas atrado Australiją ir joje isikūrusius tautiečius, kuriuos stovyklų likvidavimo metu buvome lyg nurašę, o svetur sunkiai besikurdami lyg į pamišę. Reti privatūs laišškai primindavo, jog tenai, už didžiųjų vandenų, lietuviai taip pat iš nieko kuria savąjį gyvenimą su gausiomis organizacijomis, parapijomis,

meniniais vienetais ir sportujančio jaunimo grupėmis. Pamažu pradėjo atplaukti jų laikraščiai, ne vien tik perspausdindami kitų žemynų periodinės spaudos ilgai keliaujančias naujienas, bet sudarydami sąlygas ir saviesiems pasireikšti.

Kaip PLB pirmininkas, aplankęs Australiją ir susižavėjęs jos lietuvių veiklumu, J. Bačiūnas pradėjo praktiškai ugdyti pilnutinį bendravimą taržemyniniu mastu. Jisai parsivežė ir išleido rašytojo Pulgio Andriušio 'Blezingėlė prie Torenso', pavaizdavusią mūsų kūrinių kengūrų žemėje, pasiuntė ten JAV lietuvių krepšininkus, susilaukdamas australiečių lietuvių svečių Pirmajame jaunimo kongrese, juos globojo tarsi savo paties dukras ir sūnus. Jo pastangomis žurn. S. Radzevičius ir po jo A. Laukaitis savo nuolatiniiais straipsniais Dirvoje mums Australiją tiek priartino, kad apie joje gyvenančių lietuvių rūpesčius ir darbus, siekimus ir laimėjimus protarpiais esame geriau painformuoti, negu pvz. apie Pensilvanijos angliakasių.

Sykį prasidėjęs bendravimas su Australijos lietuviams juo toliau, tuo daugiau dažnėjo ir plėtėsi, o šiomis dienomis jis praturtėjo dar vienu atžvilgiu. Tai įvyko Dirvos novelės konkurso mecenato Simo Kašelio deka. Kasmet jo skiriama novelės premija, dvidešimtoji iš eilės, komisijos pripažinta Australijoje gyvenančiam rašytojui Agnei Lukšytei-Meiliūnienei. Australiečiai be abejo surengs išpūdingą laureatės pagerbimą ir premijos įteikimą, o visiems kitiems Dirvos skaitytojams yra proga arčiau susipažinti su laureate ir tikėtis iš jos sulaukti daugiau panašių mūsų grožinės literatūros kūrinių. Premijuotą novelę pradėdame šiame Dirvos numeryje.

Laureatė rašytoja Agnė Lukšytė-Meiliūnienė gimė Lietuvoje, Subačiuje, 1920 metų spalio 20 d., kur 1927-30 m. lankė vietos pradžios mokyklą 1931-39 mokė Panevėžio vals tybinėje mergaičių gimnazijoje. Joje veikė Lindės-Dobilo meno kuopa, kurioje aktyviai dalyvavo ir būsimoji novelės laureatė, tada nuo savo 14-kos metų amžiaus ėmusi skaityti savo kūrybą — eilėraščius ir apybraižas. 1939-43 m. Kauno ir Vilniaus universitetuose

Aš Napoleonas Kačiušis, gyvendamas Hoolywoode pašonėje, pranešu savo pažįstamiems ir tautiečiams, jogei aš ir Paul Foolishford suradom iki šiolei mūsų Laisvės Raktą.

Prašau dėmesio! Hoolywoode tūkstančiai visokių talentų nori būti artistais — žvaigždėmis. Daug artistų grynai plikšiai, bedarbiai. Nors jų talentai žvilga auksu ir sidabru. Vienas tokių yra mano geras draugas Paul Foolishford. Kadangi jis garsus artistas — bedarbis, tai jam laiko marios. Tai ji sir surado mūsų Laisvės Raktą. Apie tai vėliau.

Man teko garbė sužinoti labai slepiamą dalyką — mūsų politiniai reikalai Washingtono visai prasti: kartojam senas frazes, prileidam prie senatorių, kongresmanų, net prie prezidento... Be to, apie mus nežino ne tik Washingtonas, bet net Hoolywoode bedarbiai-artistai. Ką jau bekalbėti apie filmų žvaigždes. Tai čia ir nusišypsojo mūsų pavergtai tėvynei laimė: Paul Foolishford sutiko jo surastuoju mūsų Laisvės Raktu pasinaudojant, atrinkinti mūsų laisvinimo sandaros skrynią Washingtono. Ir apie mus, apie mūsų bėdas pasikalbėti su kiekvienu kongresmanu, senatorium ir jeigu reikalas, su prezidentu. Kaip žinot, prezidentas taip pat iš Hoolywoodo, kurį laiką buvęs bedarbiu ir per agentūrų pagalbą pasiekęs aukštybių.

Čia tuojau turiu pasakyti, kad be agento, kuris mus Washingtono atstovautų, mes ne tik prie Laisvės Rakto nedasimušim, bet visi mūsų altai, vlikai, balfai, partijos, spauda, politika, nueis keturių vėjų kryptimi.

Ji studijavo lietuvių ir vokiečių kalbas bei literatūrą. Tame laikotarpyje, isijungusi į Filiae Lituaniae korporaciją, pradėjo spaudoje reikštis novelėmis.

Gyvendama Australijoje, Sidney mieste, ji nuo 1956 m. ėmė rašinėti Tėviškės Aidams straipsnius literatūros, dailės ir teatro temomis. Jos kūrybą spausdino Dirva, Draugas, Aidai, Lietuvių Dienos ir Europos Lietuvis. 1970 m. atskira knyga išleistas novelių rinkinys 'Kalnų velnias'. Sekančiais metais pakviesta įstojo narė į Lietuvių rašytojų draugiją.

Paskutiniaisiais laikais A. Lukšytė-Meiliūnienė žada dar daugiau atsidėti kūrybiniam darbui. Tai ypatingai malonu iš laureatės išgirsti, nes jos brandi kūryba su dėkingumu ir malonumu bus laukiama visur, kur gyva lietuvių klesnė, kad ir kaip nutolę žemynai jos tėvynainius vieną nuo kito skirtų. O mielai laureatei siunčiame sveikinimą, per pintą našių kūrybinių polėkių linkėjimais.

mis. Jeigu norintysis prasi-mušti į Hoolywoode žvaigždyną tempiamas agento, tai ką jau bekalbėti apie mūsų laisvinimo triušą? Tik toks agentas kaip Paul Foolishford, naudodamas mūsų Laisvės Raktą, gali mūsų tėvynei atnešti laisvę, nepriklausomybę. Ir mums patiems didelę šlovę. Kaip tai padaryti? Kaip žinot, čia ir katinas neriečia uodegos veltui, tai ką bekalbėti apie tikrą stebukladarį kaip Paul Foolishford. Jis Laisvės Raktu — kurį jis laiko savo išieginį kelnį kišenėje, — leis pasinaudoti už 200,000 dolerių per ištisus metus. Dabar, kai vien Los Angeles turim 52 milijonierius, ką mums reiškia per metus 200,000 dolerių! O kur dar šventos Monikos milijonieriai? Toliau siekiant, jeigu infliacija bujos, tai kiekvienos šuns būdos savininkas Kalifornijoje bus milijonierius ir bilijonierius. Spiaut į 200,000 dolerių metinių! Jeigu mums Paul Foolishford atneš kenčiančiai Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę. Mes besėdim savo rezidencijose, besimaudom paplūdimiuose, geriam kavutę ir kai ką dar stipriau, o mūsų doleriais užsuktas didelis artistas, netoli artisto Baltuose, atneš mums ir mūsų kenčiantiems, kraują liejantiems broliams, seserims laisvę ir gerovę.

Žinom, buvo sunkūs laikai, kai knygnešiai, partizanai, tautos veikėjai, savanoriai plūso dėl Lietuvos laisvės, gerovės. Tai buvo seni, tamsūs, konservatyvūs laikai. Gana to viso!

Dabar moderniškai, biznio, kompiuterių laikai. Dabar ir ant šuns ar katės kaklo užsegam diržą nuo blusų ir kitokio gyvio. Ir tai perkam už gryną žalią dolerį. Tai kaipgi mes galim kitaip įsigyti laisvę, nepriklausomybę, galima sakyti, dideles vertybes, jeigu nebūsime moderniškai, jeigu neįvertinsime dolerio — agentų galios.

Žinoma, randasi mūsųose tautiečių, kurie sako, kad gal būtų geriau pirmiau įsigyti smegenų, o paskiau pinigų. Tai vis tie atsilikėliai, konservatoriai, nepramokę taip sakyti, kompiuterių muzikos, vis dar dūminės gryčios politika apsvaigę, vis dar tebegalvojantys, jogei mūsų pasiaukojimas, kultūrinė, politinė veikla daug nulems. Tai atgyvenų galvojimas, tai nesupratimas moderniškos USA politikos.

Dabar kalbėkim konkrečiai. Aš, kaip vienas iš jaunųjų, savaime aišku, gerai supratęs modernių laikų reikalavimus, su tokiais pat arba kiek prastesniais, su-

organizavom agento Paul Foolishford įkurdinimui Washingtono "Pasaulinę Visuomenę". Toji "Pasaulinė Visuomenė" dar suorganizuos "Informacijos Centrą". Kad būtų platu, skambu, taisy "Informacijos Centras" suorganizuos "The Foolishford Agency", kurios vardu prašau ir čekius rašyti. Čekius reikia rašyti labai greit, nes ilgiau užgaisus ir labai didelė proga, kaip ir labai didelė afera gali ataušti. Čia, kaip matote, reikalas grynas kaip ašara ir nepaprastas laimėjimas, — kad mums pavyko garsų bedarbį artistą pasitelkti dideliu darbu. Be to, būtina skubėti, nes ir Paul Foolishford, kai doleris smunka nuo koto, rytoj gali pareikalauti 300,000 dolerių ir daugiau.

VYTAUTO SKUODŽIO GELBĖJIMO REIKALU

Amerikos Lietuvių Respublikonų Federacija įsijungė į Vytauto Skuodžio gelbėjimo akciją. Federacijos vardu kreiptasi į JAV prezidentą Ronald Reagan ir Valstybės sekretorių Aleksander Haig prašant atkreipti dėmesį į Vytauto Skuodžio — Amerikos piliečio, įkalinimą Sovietų Sąjungoje. Kreiptasi taipogi į Illinois valstijos seimelio atstovus prašant imtis atitinkamų žygių Vytauto Skuodžio gimusio Chicagoje, Illinois valstijoje, gelbėjimo reikalu.

Federacijos pirmininkas Anatolijus Milūnas kreipėsi į senatoriaus Charles H. Percy įstaigą Washingtono ir su vyriausiu asistentu Scott Cohen diskutavo rezoliucijos Senate klausimą ir kitus galimus žygius Vytauto Skuodžio reikalu.

Palaikomi ryšiai ir pasikeičiama informacija su amerikiečių informacijos įstaiga Los Angeles, kuri nesenai pradėjo darbą Baltiečių komitetui, garsinti su Pabaltijų surištus klausimus. Savo keliu Federacija ragina klubus ir skyrius imtis žygių savo apylinkėse, informuojant vietinius pareigūnus ir skatinant imtis akcijos išgelbėti Amerikos pilietį Vytautą Skuodį iš Sovietų kalinimo.

MACHINE SHOP
JOB PLANNER/TOOL
DESIGNER
NC LATHE PROGRAMMER
GENERAL MACHINIST
TEXAS machine shop has these positions open. NC Lathe Programmer should have M.D.S.I. Compact II training. Planner/Designer should be able to do job planning and have some exp. with tooling and fixture design for medium sized precision parts. General machinist should have in excess of 5 yrs. exp. Excellent working conditions and benefits. 49 hr., 5 day week. Call or send resume to:
IMPERIAL TOOLING
& MFG. INC.
3610 McCART
FT. WORTH, TX. 76110
817-921-2020 (30-34)

Rezistentų susitikimas su žurnalistais Vilniuje

(2)

Užsienio žurnalistai neparašė tai, kas jiems buvo sakytą

Iš Lietuvos pagrindinio leidinio "Perspektyvos" Nr. 9 (1979).

(Pradžia pr. numeryje)

Bet Lietuvoje veikia ir pagrindinė Seminarija, slapta ruošianti būsimuosius kunigus".

Korespondentai paprašė plačiau apie tai papasakoti.

Kitas jaunuolis kalbėjo: "Sunku ką nors pasakyti, kadangi šios Seminarijos veikla yra paslapyje. Juk saugumas ir čia norėtų įvesti savo kontrolę. Lietuvoje yra apie 15 pagrindinio kunigų. Jų skaičius turėtų augti, nes kunigų trūksta, o Kauno Seminarija smarkiai suvaržyta. Aš manau, kad mūsų Bažnyčios ateitis priklauso būtent pagrindinio kunigams, kadangi jų neturėtų varžyti tai, kas varžo valdžios įteisintus kunigus. Be to, plečiantis slaptam kunigų ruošimui, valdžia bus priversta padidinti kunigų Seminarijos studentų skaičių.

Jums, be abejo, žinoma, kad ir dabartinis popiežius vokiečių okupacijos metais Krokuvoje lankė pagrindinę kunigų Seminariją. Kodėl lietuviams nepasekti jo pavyzdžiu?.."

Pakalbėjęs nukrypo prie Vatikano radijo laidų ir, apamai, Vakarų radijo propagandos. Vienas iš susirinkusiųjų kalbėjo: "Lietuvoje mes neturime katalikiškų radijo laidų. Ir, deja, Vatikano radijas lietuviškai kalba vos 15 min. Šios laidų yra labai populiarios, jas klausosi net netikintieji. Kodėl Vatikanas nesustiprina savo propagandos į Lietuvą, katalikiškiausią TSRS respubliką? Daugelio vardu prašome, kad Vatikano radijo lietuviškos laidų būtų bent dvigubai prailgintos".

Pirmas kalbėtojas, rodydamas korespondentams knygą, pasakė: "Štai šiandien, važiuodamas traukiniu, skaičiau Maskvoj išleistą Andželos Devis "Autobiografiją". Kad jūs žinotumėte, kiek joje antitarybinės propagandos! Pati Devis to net neįtarė. Už.tokią knygą tarybinį žmogų apkaltintų Vakarų sistemos garbinimu ir dar ko gero nuteistų keletams metams kalėti. Prisi pažinsiu, Andžela Devis atvėrė man akis, paveikė kur kas stipriau už Vakarų radijo propagandą. Mielu noru šiandien pasėdėčiau Amerikos kalėjime. Duok, Dieve, mums jos nelaimę! Prašau Jūsų, sugrįžęs padėkokite Andželai Devis už tokią puikią "Autobiografiją".

"Los Andželes tams" koresp. p. Fišeris užsirašė knygos pavadinimą ir pažadėjo būtinai padėkoti.

Kalbėtojas tęsė: "Sugrįžę ir jūs kartosite, kad Lietuvoje pamatėte išaugusią pramonę, naujas gigantiškas statybas. Juk Lietuvos administratoriai tik ir stengėsi jus tuo įtikinti. Deja, nesuprantate vieno dalyko: po pramonės intensyvinimo priedanga vykdoma Lietuvos kolonizacija. Vakarų kolonistai savo kapitalus investuodavo tik į rentabilias įmones. Rusų imperialistai, siekdami visų pirma politinių tikslų, į Lietuvą veža Sibiro žaliavą ir čia ją perdirba taip pat atvežtų rusų darbininkų rankomis. To pasėkoje, Vilniaus įmonėse yra vos 15-20% lietuvių darbininkų. Tad ar verta džiūgauti dėl tokios Lietuvos "industrializacijos"?

Spaudos konferencija ėjo į pabaigą, nes korespondentai turėjo išvykti. Vilniaus disidentai pasakė esą įsitikinę, jog atėjo rusų imperijos byrėjimo epocha. Jų nuomone, tai jaučiama ne tik iš tautinių judėjimų pakilimų, bet taip pat iš ideologinės Maskvos imperialistų krizės, iš tarptautinės padėties. "O Vakarams, — kalbėjo jie, — vienintelis efektyvus būdas kovoti su rusiškuoju imperializmu — remti ir skatinti Rusijos pavergtų tautų kovą už nepriklausomybę. Būtent čia yra imperijos silpnoji vieta."

Atsisveikinant užsienio korespondentams dar kartą buvo padėkota už apsilankymą ir išreikšta viltis, jog tai ne paskutinis susitikimas.

Palydėjus svečius, diskusijos buvo tęsiamos. Vienas iš disidentų kalbėjo: "Nėra ko kaltinti Vakarus už paviršutinišką mūsų padėties supratimą. Kalti lietuvių emigraciniai sluoksniai, kurie dėl siauro partiškumo iškraipo Lietuvos padėtį ir ir patį mūsų tautos judėjimą. Tuo pačiu dezinformuojama ir Vakarų visuomenė.

Vakarai supažindinami tik su "LKB kronika", tarytum ji viena atstovautų visą lietuvių tautą. "Kronika" verčiama į pasaulio kalbas, brukama tarptautiniuose forumuose, parodose. O apie kokias Lietuvos Bažnyčios problemas gali sužinoti Vakarų skaitytojas, pavyzdžiui, 33 ar 34 "Kronikos" numeryje?! Absurdiškas yra tvirtinimas, kad tikėjimas savaime išsaugo ir lietuviškumą. Paimkime,

pavyzdžiui, Rytų Lietuvos dalį, po karo prijungtą prie Baltgudijos. Ten greičiausiai subedievinti buvo kaip tik tie, kurie neturėjo tvirto tautinio nusistatymo. Praradę lietuvišką kamieną, jie neišsaugojo nė tikėjimo. O kur darbavosi tautiškai sąmoningi kunigai, šiandien yra lietuviškos salos, net žiauriausioje prievartoje išsaugojusios savo kalbą ir tikėjimą. Neužtenka kovoti vien už religijos laisvę, atsiribojant nuo tautinių problemų. Bažnyčia stipri ten, kur stipri tauta."

Kažkas pasiūlė kreiptis į "Kronikos" leidėjus, patarti ir padėti jiems. Anksčiau kalbėjęs pasakė: "Tai bergždžias reikalas. Per eilę metų mūsų kunigai išsiugdė neklaidingumo kompleksą ir kiekvieną kritiką priima kaip priešišumą. Bažnyčiai ir tautos vienybei. Mes neįtikinsime leidėjų, ir "Kronika" nepakeis savo krypties. Palikime ją būsimųjų kartų įvertinimui".*)

Vasario 19 dieną "Laisvės" radijas savo laidoje atpasakojo "Roiterio" agent. korespondentės p. Čemberlen išpūdžius iš Lietuvos. Kaip ir reikėjo tikėtis, jos reportažas buvo sąmoningai iškraipytas ir nenuoširdus. Ji net neužsiminė apie spaudos konferenciją Vilniuje, nesiteikė informuoti apie R. Ragaišio suėmimą. Ji pasirinko tikinčiųjų padėtį, bet ir ją nušvietė primityviai. Keliais žodžiais užsiminusi apie pagrindinę Seminariją, korespondentė įrodinėjo, esą Lietuvoje tik kaimas duoda kandidatus į kunigus. Neaišku, kas ją taip painformavo...

Didžiąją savo reportažo dalį gerb. korespondentė paskyrė... žmuidzinavičiaus Kaune įsteigtam vėlinių muziejui aprašyti. (Štai kas sudomino Vakarų korespondentus!). Beje, ji neišdrįso pasakyti, kad lankėsi ir Vilniuje...

Toks reportažas — eilinis reveransas Krekliui. Nežinia, ko siekė p. Čemberlen. Tik drąsiai galime tvirtinti, kad po tokių reportažų "Roiterio" korespondentė ir toliau galės sėdėti Maskvoje ir sekti pasakėles naviems Vakarų skaitytojams...

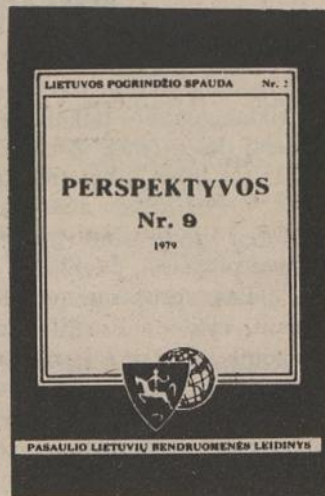
Parengė L-s

P. S. Pasikalbėjimas užrašytas iš atminties. Pasiakė ir daugiau dalyvių, buvo pateikta asmeninių pavyzdžių. Atkurtos tik svarbiausios kalbų mintys.

(Perspektyvos Nr. 9)

*) "Perspektyvos" apie "LKB Kroniką" yra kitos nuomonės. Šis leidinys, — dabartinės perijodinės pagrindinio spaudos Lietuvoje pradininkas, — savo kryptingumu jau suvaidino labai reikšmingą politinį ir istorinį vaidmenį, atkreipdamas daugelio pasaulio kraštų dėmesį į Lietuvą ir į jos gyventojų beteisiskumą dabartinio režimo sąlygose. Prisiminkime: kol mūsų išeiviai ilgus metus kėlė į viešumą tikrai lietuvių tautos nacionalinio beteisiskumo klausimus, pasaulis tylėjo, o Lietuva jam buvo beveik užmirštas kraštas. "LKB Kronika" daug prisidėjo prie to, kad žmogaus teisių gynimo klausimas tapo svarbiu tarptautinės politikos veiksniu. Lietuvoje iškovojo religijos laisvę, tuo pačiu didele dalimi išsispresų ir kiti žmogaus teisių atgavimo šiame krašte klausimai. "Perspektyvos" mano, kad skaitantis su dabartine realia Lietuvos padėtimi, tokių klausimų sprendime taip pat yra būtinas nuoseklumas. Bendroje lietuvių tautos kovoje už žmogaus teises ir tautinį sąmoningumą bei tautos laisvę, nereikėtų pamiršti, kad kunigija taip pat yra svarbi lietuvių tautos dalis, kurios dauguma savo gyvenime ir veikloje bu-

vo ir pasilieka, kaip ir šio pokalbio dalyviai, jautri ir tautiniams klausimams. Tai patvirtina istorija. O jeigu geriau išsiūrėti, tai atspindi ir pati "LKB Kronika". "Perspektyvos" taip pat mano, kad siekiant svarbiausiojo tikslo reikėtų vengti to, kas skiria ir vienyti per tai, kas jungia. "Perspektyvoms" žinoma, kad "LKB Kroniką" leidžia ne kunigai, o Lietuvos katalikai. Lietuvos kunigija leidžia savo konfesinį leidinį "Tiesos kelias". Teiginys apie kunigų tariamai išsiugdytą "neklaidingumo kompleksą" mūsų nuomone yra neteisingas, nesutinkamas net oficialioje ateistinėje spaudoje. Jis, atrodo, padeiktas subjektyvaus iš ankstinio nusistatymo. — Perspektyvos red.

•PERSPEKTYVOS, Nr. 9, 1979 m. Numeris gautas Vakarose 1980 m. Išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Leidinys yra serijos knygų „Lietuvos pagrindinio spauda“ Nr. 2. Šis Lietuvoje išleistas pagrindinio leidinys yra čia perspaudinamas ofsetiniu būdu taip, kaip buvo gautas Vakarose, pataisantis techniškas trūkumus, kur sunku ar neįmanoma įskaityti tekstą.

JOB SHOP FOREMAN

Aggressive with job shop experience. Must be familiar with all phases of heavy plate and structural fabrication.

A-1 WELDING & FABRICATING INC.

E. 32ND & OMAHA AVE. LORAIN, OHIO 44055

(29-35)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES AND LPN'S

FOR 7-3 AND 11-7 SHIFT 7 1/2 hours per day. Meals furnished. Bonus & Health Insurance.

ST. JUDE MANOR NURSING HOME INC.

2802 PARENTAL HOME RD. JACKSONVILLE, FLA. 904-721-0088 or 904-721-3222

(30-33)

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIU - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriauciūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

ZEFIRANTĖS

AGNĖ LUKŠYTĖ

Dirvos 1981 m. konkurse premijuota novelė

Gyvendamos Vokietijoje, išvietintų asmenų stovykloje, mudvi su Cėle Krasauskiene buvom neperskiriamos draugės. Prasidėjus emigracijai iš Vokietijos didesnė tautiečių dalis išvyko į Jungtines Valstybes. Tie, kurie neturėjom Jungtinėse Valstybėse giminių, žvalgėmės į kitus kraštus.

Mudviejų draugystei su Cėle nebuvo lemta iširti, nes ji su vyru Viktoru, dviem vaikučiais, taip pat kaip ir aš, atsidūrėm Australijoje.

Pagyvenę du metus pereinamoje imigrantų stovykloje Bathurste persikėlėm į Sydnėjų.

Iš pradžių mudvi su Cėle nuoširdžiai draugavom, tačiau jos sūnui baigiančiam studijas universitete, o dukrai ištekėjus, Cėlė su Viktoru "išplaukė" į mūsų bendruomenės "socialines viršūnes". Jie pradėjo ruošti balius, į kuriuos sukviesdavo daugybę svečių. Iš pradžių ir aš nuvykdavau, bet vėliau nustojau, nes nuoširdus Cėlės draugiškumas man dingo. Kai mudvi kur nors susitikusios kalbėdavomės — ji gyrėsi, kad jos draugės esančios daktarienės ir inžinierienės. Su "prastomis" ji nebendruojanti. Ji didžiavosi jų kieme įtaisytu plaukymo baseinu.

Kartą netikėtai miesto centre, sutikusi Viktorą, kurį buvau senokai mačiusi, nustebau dėl jo pavargusio veido. Jis tuojau ėmė skūstis:

— Cėlei tik baliai terūpi. Aš jau pradėjau bartis dėl tų balių. Ant mano pečių krinta didžiausia našta. Penkias dienas dirbu dėl pragyvenimo, o šeštadieniais reikia maistą supirkti. Sekmadienio rytą valau plaukymo baseiną, o po pietų, jei nėra svečių pas mus — kur nors esam užkviesti. Alkoholinių gėrimų nemėgstu, bet tenka gerti, nes jei negersi — neįtiksi "baliavotojams". Tie baliai mane prieš laiką nuvarys į kapus.

Ištisus taip ir atsitiko. Vieną sekmadienį, nuvykus į lietuviškas pamaldas, buvau prirenkta žinios, kad Viktorą Krasauską žmona rado be sąmonės, sukritusį prie plaukymo baseino. Rankoje jis dar laikė specialų baseinui valyti šepetį. Iššaukto ambulanso sanitarai pareiškė, kad jis jau miręs. Krasauskas esąs nuvežtas į ligoninę skrodimui. Manoma, kad mirė širdies priepuoliu.

Laidotuvių metu Cėlė buvo apsupta sūnaus, dukros su žentu ir visų jos daktarienių, inžinierių. Laikiau si nuo Cėlės atokiai nuoširdžiai apgailėdama tą faktą, kad Viktoro jau nebebus mūsų tarpe.

Po laidotuvių paskambinau Cėlei, bet man atrodė, kad ji neturėjo noro su manim ilgiau kalbėti. Taigi daugiau ir nebeskambinau jai. Teko girdėti, kad tautiečių "socialinėse viršūnėse" Cėlė dalyvauja: baliuose, kavutėse, piknikuose ir iešminėse.

Praėjus maždaug metams paskambino man Cėlė ir ėmė priekaištauti, kad žmonės yra žiaurūs — našlės išstumia iš savo tarpo, buvę draugai pamiršta. Bandžiau teisintis, aiškintis kodėl laikiau atokiai, bet ji nenorėjo mano teisinimosi nė girdėti. Ji tiesiog paliepė man atvykti pas ją sekantį sekmadienį. Prižadėjau.

Vykdamas pas Cėlę traukiniu ruošiausi jai pasakyti "pamokslą" dėl mudviejų nutrūkusios draugystės, tačiau nuvykus pas ją nieko nepasakiau. Cėlė pasitiko mane kieme, išbučiavo, didžiulėms ašaroms riedant skruostais. Vėl pajutau tarp mudviejų ryšį, kuris buvo tamprus Vokietijoje. Šiek tiek apsiraminus ji pasakė

parduosianti namą ir pirkianti mažesnę, arčiau miesto centro. Kažkoks "kipšiukas" man į ausį šelmiškai pašnibždėjo ir aš garsiai pasakiau:

— Mažam name nesutalpinsi visų savo daktarienių ir inžinierių.

Cėlė nuleido galvą, patylėjo ir šiek tiek atskleidė man savo nemalonių pergyvenimų pluoštelį vyrui mirus. Girdi ji, po Viktoro mirties, tučiuojau pajutusi šaltį tarpe tų, kuriuos kvietė pas save ir vaišino. Viena inžinierienė panikinamu balso tonu jai priminė, kad Viktoras Lietuvoje tebuvo karininkas; daktarienės nustojo kvietusios ją į balius.

Prieš išvykdamas namo apžiūrėjau Cėlės namų užpakalinį kiemą. Plaukymo baseine vandens tiesiog nesimatė, nes buvo apdengtas lapais, žolėmis ir šiukšlėmis. Visas kiemas buvo žiauriai apleistas — aiškiai stigo darbščių Viktoro rankų. Priekinis kiemas buvo šiek tiek aptvarkytas Cėlės sūnaus, kuris motiną aplankydavo ir gelbėjo jai kiek galėdamas.

Cėlei pardavus senuosius namus ir pirkus mažą namelį priemiestyje, kuris buvo netoli mano, mudvi susieidavom kiekvieną savaitgalį. Ji draugiškumu ir nuoširdumu vėl "priartėjo" prie anų Vokietijos laikų, kuris ir anuomet buvo nudažytas tirštu "didybės manijos" atspalviu. Vokietijoje gyvenant Cėlė man viską išpasakojo apie save: aukštą kilmę, herbų, turtą ir visą "garsią" giminę. Jos giminėje buvęs net kažkoks anglų kilmės lordas vedybų keiliu "įsimaišęs". Cėlė išdidžiai ištardavo: "Aš buvau pakrikštyta trim vardais: Celina, Jadvyga ir Agnieška. Mūsų pavardės buvo dvi: Butovski-Butrim. Mes turėjom herbų. Gimnazijoje, aišku, vadinaus tik Cėlė Butauskaitė..." Iš jos pasakojimų taip pat buvo aišku, kad ji dar gimnazijos suole žavėjosi mūsų karininkais ir puošnia jų uniforma. Laimingu sutapimu ji sutiko malonaus būdo karininką Viktorą Krasauską ir, tik ką baigusi gimnaziją, už jo ištekėjo.

Man, belankančiai Cėlę jau gyvenančią naujame namelyje Malverno gatvėje, ji vėl dažnai pasakojo apie savo vaikystę tėvų dvare, kilmę, rodė nuotraukas, sudėtas į storą albumą. Apgailėstavo, kad bėgdama iš Lietuvos nepasiešė su savim savo giminės dokumentų su herbais. Cėlė mėgo pasakoti apie įvairius savo ainių nuotykius, o ypač apie vieną jauną, dar nevedusį vyrą kuris, Napoleono karo metu su rusais, kortomis pralošė visą savo turtą ir, su besitraukiančiais iš Rusijos prancūzų kariais, išbėgo į Prancūziją. Jis buvo kelių gubernančių auklėtas, taigi puikiai mokėjo prancūzų kalbą. Ji rodė ir to ainio nuotrauką, kuri buvo ne tiesioginė nuotrauka, bet nufotografuotas portretas. Tai buvo reto grožio vyras, švelnių, tiesiog moteriškų veido bruožų. Cėlė man paaiškino, kad to ainio sūnus, o vėliau jo vaikai nuolat susirašinėjo su giminėmis Lietuvoje. Kada nors jos ainio portretas, kabėjęs jų dvare, buvęs nufotografuotas. Tikriausiai iš Lietuvos pasitraukusio aino vaikaičiui tokia pat nuotrauka irgi buvusi nusiųsta.

Atvykusi Cėlės aplankyti, nuo stoties eidavau dešine Malverno gatvės puse, nors Cėlės namas buvo kairėje pusėje. Mane domino vienas žalsvai dažytas namas, o ypačiai

traukte traukė prie savęs vienam lange matomas moters veikas. Kartais ji žiūrėdavo pro langą, bet dažniausiai jos galva būdavo palenкта. Man labai patiko jos profilis. Ji aiškiai buvo siuvėja, nes kartais matydavau ją rankomis sklaidančią kokią nors medžiagą.

Su dėmesiu apžiūrėdavau jos priekiniame kieme kelis azalijų krūmelius ir visur, kur tik akis užmato: aplink tvorelę ir vidury kiemo didelėje, apvalioje lysvėje, augančius tarsi kokius žalius svogūnėlius. Cėlė namą Malverno gatvėje pirkė žiemą — gegužės mėnesio pabaigoje. Stebėjau, kad tų svogūnėlių neteko matyti žydinčių nei žiemą, nei pavasarį, nei vasaros pradžioje.

Kartą Cėlei lydint mane į stotį iš tolo pamaciau žalsvo namo savininę stovinčią prie vartelių.

— Cėlė, einam į kitą pusę.

— Kodėl? Stotis mūsų pusėje — vėl reikės pereiti per gatvę.

— Prašau, einama. Aš noriu iš arti pamatyti žalsvo namo savininę.

— Ar tą senmergę siuvėją?

Nieko Cėlei neatsakiau, bet paėmiau ją už parankės, perėjom skersai gatvę. Su didžiausiu smalsumu žiūrėjau į "senmergę siuvėją", kuri taip pat smalsiai žvelgė į mudvi ir meiliai nusišypsojo. Aš jai irgi nusišypsojau, bet Cėlė liko susiraukusi. Mums toliau paėjus pasakiau:

— Man patiko jos profilis lange. Dabar pamaciau, kad ji yra labai graži.

— Koks čia tas jos grožis..., — lyg su panieka tarė Cėlė.

— Sakei, kad senmergė, bet ji dar aiškiai jauna.

— Viena mano kaimynė sakė, kad jai jau keturiasdešimt metų. Ir dar netekėjusi.

— Atrodo daug jaunesnė.

— Ji keista. Ar matei, kad visas jos kiemas apsodintas svogūnėliais. Visos senmergės yra nedakepusios.

Bandžiau ją teisinti:

— Gal tai svogūninės gėlės? Gal kada nors žydės?

— Kada žydės? Juk pavasaris jau praėjo, net ir vasara beveik įpusėjus.

— Keista, kad artyn prie jos priėjus į mane padvelkė toks stiprus įspūdis lyg ją kada pažinau... — pasakiau "rakinėdama" savo smegenis.

— Kodėl?

— Nežinau. Ji man kažką primena, bet negaliu prisiminti.

— Ji siuvėja, — Cėlės balse girdėjosi panieka.

Nieko Cėlei neatsakiau, bet mintyse pasišaipiau: "Tau ji nepatinka, nes yra tik siuvėja. Patiktų jeigu ji būtų daktarienė ar inžinierienė."

Vasarai įpusėjus Cėlė kelis savaitgalius iš eilės viešėjo pas mane. Kai atėjo mano eilė ją aplankyti, sugalvojau žalsvojo namo savininkei nunešti medžiagą, kad pasiūtų man vasarinį drabužį. Ne tik iš reikalo įsigyti naują drabužį kiek iš noro su ja susipažinti.

Nuvykus į Cėlės priemiestį ir praeidama pro žalsvą namą prie lango sėdinčios savininės nemačiau. Pažvelgus į kiemo lysves nustebau: visi svogūniniai laiškai buvo parudavę, išsikraigloję po lysves. Sustojau ir tiesiog netikėjau savo akimis. Klausiau savęs, kas gi atsitiko? Gal ta siuvėja palaistė kokiais nuodais specialiai piktžolėms naikinti, nes nori jomis atsikratyti?

Visu keliu iki Cėlės namų tuo stebėjau ir nutariau siuvėjos paklausti kas atsitiko su svogūnėlių laiškais.

(Bus daugiau)

Nuo piramidžių iki Akropolio

(5)

Henrikas Stasas

Antikiniiais laikais šio kalno viršūnėje viešpatavo lietaus ir žaibų dievas, kuris iš kalno sekė tolimą jūros horizontą ir saugojo nuo audrų ten plaukiančius laivus. Į šį kalną atsirėmęs Haifos miestas tęsiasi žavinga pajūrio lyguma, kurio panorama primena Neapolį. Atrodo jog pats miestas būtų trijų aukštų: pajūrio dalis su uostu, kita dalis siekianti pusę Karmelio kalno ir trečioji dalis tebesitęsianti iki pat kalno viršaus.

Vingiuotu keliu autobusas mus užvežė į pačią kalno viršūnę, kur iš kryžiaus karų laikotarpio stovi Karmelitų vienuolynas Stela Maris. Prie vienuolyno graži bažnyčia, kur po pagrindiniu altorium yra ola, kur slėpėsi Elisas persekiojamas Ahabo. Vienuolyną buvo pasiekusi ir Napoleono armija ir jo patalpose įrengusi karo ligoninę. Vienuolyno kieme dar ir dabar stovi piramidės formos paminklas žuvusiems prancūzų kariams.

Iš vienuolyno kiemo matosi Haifos panorama su mėlyna Viduržemio jūros juosta ir tolimi pakrantės vaizdai visos vakarinės Galilėjos.

Nusileidę iki kalno vidurio, sustojome prie Bahai religinio centro šventyklos. Šventyklą su aukso kupola supa vienas gražiausių Izraelio sodų. Žalių kiparisų alėjos, tropikiniai medžiai ir įvairiaspalviai gėlynai čia pirmą kartą atvykusį tiesiog užburia. Netoli šventyklos stovi graikų klasikiname stiliuje pastatas, kuriame saugojamas Bahai religijos pasaulinis archyvas. Bahai religija nėra kurios nors religijos sekta, bet visiškai savistovė religinė kryptis. Ji skelbia, jog tikėjimo tiesa nėra galutina, o nuolat vis progresyvuojanti ir tobulėjanti. Todėl jie pripažįsta visus buvusius pranašus ir Kristų, tikėdami jog Dievas žmoniją moko ir ją tobulina.

Haifoje papietavę vyko Viduržemio jūros pakraščiu toliau į Acre. Tai seniausias pasaulio miestas žinomas jau 19-tame šimtmeetyje pr. Kr. Per ilgus amžius jį valdė įvairios tautos. Čia viešpatavo finikiečiai, graikai, romėnai, žydai, turkai ir kt. Ypač kryžiaus karų metu Acre labai nukentėjo kryžiuočiams pralaimėjus mūšį. Tik 1775 metais Acre buvo vėl atstatytas žiauraus Ahmed Al Jazaro, kuris dėl žiaurumo buvo pramintas net mėsininku. Vėliau ir Napoleonas buvo apsupęs Acre, tačiau jo tvirtovės nepralaužė ir į

miestą neižengė. "Tik savo kepurę kanuolės šūviu į Acre galėčiau nusviesti", pasakė Napoleonas ir pasitraukė. Išdidžias mūro liekanas ir šiandien skalauja Viduržemio jūros bangos. Čia visur jaučiama gili senovė: tolimų šimtmečių pastatai su charakteringais ano meto kiemais ir daugybė mečečių su spalvingais mineretais pripildo atmosferą rytų mistiką. Per Acre keliaudavo karavanai ir čia sustoję poilsiui, jų varovai, rytietiško stiliaus pastatais apsuptame kieme, vakarais prie laužo kurdavo arabų pasakas. Čia kiekviename žingsnyje istorija ir mitai lydi turistą taip, jog akiai ir sielai yra tikras atsigavimas.

Palikę šią romantišką senovę vyko į pajūriu toliau pro Safed Galilėjos aukštumomis į Tiberias. Safed, kaip ir Jaffa šiandien garsis menininkų kolonija. Čia įsikūrė daugelis pasaulinio garso menininkų, nes miestelį supanti Viduržemio jūros romantika teikia kūrėjams temų ir inspiracijų.

Privaziavus Safed netrukus tarp kalnų pastebėjome ir Genezareto ežerą. Buvo

jau vėloka popietė ir per kalnų viršūnes į mėlyną ežero vandenį krito paskutiniai saulės spinduliai. Ramumu dvelkianti ežero aplinka priminė Kristaus čia praleistas dienas ir savotiškai visus nuteikė.

Iš Libano ir Sirijos pusės ežerą supa aukšti granito kalnai, kurių grožį pastebėjo ir šv. Juozapas, Kristaus laikais rašęs, jog Genezareto ežeras iškiliausias visoj Galilėjos gamtoj. Ežero pakrantėse eilė miestelių iš kurių sutemus į ežero vandenį krinta daugybė šviesų suteikdamos aplinkai žavingą nakties panoramą.

Didžiausias ežero pietiniame krante miestas yra Tiberias. Čia ir apsistojome keliom dienom iš kur tęsėme antrąją dalį savo kelionės po šventąją žemę.

(Bus daugiau)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP to work & live in a small congenial Hospital & Community
REGISTERED NURSE
RADIOLOGY TECHNOLOGIST ARRT
LABORATORY TECHNOLOGIST MT
PHYSICAL THERAPIST RPT
OR BOARD ELIGIBLE
Salary commensurate with experience & ability. 90 bed hospital N. E. Okla. 45 miles from Tulsa Send resume or contact CHARLEEN HOLBERT, GRAND VALLEY HOSPITAL, P. O. Box 278, Pryor, OKLA. 74361 (918) 825-1600, Ext. 352. EOE/M/F (32-38)

Lietuvių kalbos vieškeliai ir akligatviai

Ar pavyko sudominti?

(11)

Jūratė Statkutė de Rosales

Šiandieninė mūsų kalbotyra priėjo prie tokio taško, kad kiekvienas tyrinėtojas lyg tyčia, griebiasi to darbo, kuris jam mažiausiai yra prieinamas.

Išeivijos kalbininkai bando dirbti taip, lyg jiems būtų prieinama ta kalbinė gyvoji medžiaga, kuri randasi Lietuvoje. Tame gal randa ma tam tikras psichologinis savęs apgaudinėjimo pasitenkinimas, bet tokiaime savo vidinių norų prasiveržime vargu ar galima atlikti objektyvų darbą.

Lietuvoje — irgi dėl psichologinių priežasčių — jaunesnieji kalbininkai uoliai domisi išeivių kalba, kuri jiems tėra žinoma iš kairiuojančių senųjų emigrantų spaudos ar — ach, kaip įdomu! — iš plačiai publikai neprieinamos, specialioje bibliotekoje užrakintos, JAV lietuvių dabartinės spaudos.

Abejais atvejais, yra dirbama toje srityje, kurioje kiekviena pusė gali mažiausiai tikrai naudingo darbo padaryti.

Tačiau, gink Dieve, neužsimink išeiviui apie lietu-

vių kalbos klaidų ir tirpimo proceso tyrimą. Dar mažiau galima jam užsiminti apie slavizmo svarbą lietuvių kalbotyroje. Negalvojama, kad juk ne anas, tampriai sukaustytas, Lietuvoje dirbantis tyrinėtojas, o tikslai laisvas išeivijos mokslininkas šiandieną gali iš pagrindų pakratyti slavistų vykdomą Rusijos ir Lenkijos baltiško substrato pasisavinimą. Ir tikrai išeivis gali pilnai atsakyti į klausimą, kaip vystosi baltų kalbos svetimos kalbos aplinkoje.

Kas, oi kas, Dievuliau mano, kas... prie to darbo darbužėlio panorės prisilenkt? Na, gal, jei klausimas bus pakankamai klibinamas, atsiras ateityje toks drąsuolis?

★

Parodyti, jog išeivijoje yra ypatingai svarbu sąmoningai surašinėti mūsų kalbos ir ypač mūsų tarmių tirpimo ar transplantacijos fenomenus, nes tas mus naves prie baltiško adstrato atpažinimo kitose indoeuropiečių kalbose — buvo vienas šio straipsnių serijos tikslas.

Atžymėti, kad dabartinės rusų ir lenkų žemėse tebėra gyvi baltiško substrato bruožai, kuriuos tegalėsime identifikuoti tuomet, kai suprasime, koku būdu vystosi baltų ir kitų kalbų interferencijos pynė — buvo kitas mano tikslas.

Pabrėžti, kad nūdien kiekvienas mūsų, namuose ir už namų, nuolat susitinkame su gyva baltų kalbos transplantacija į svetimą aplinką, ir, kad mes turime daiktiskai šį fenomeną stebėti bei tirti — buvo trečias ir pagrindinis mano tikslas.

Jeigu sugebėjau bent truputį susidomėjimo sukelti — dėkoju už tai skaitytojui... ir — laukiu drąsuolio.

• THE CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA, Vol. 1., Nos. 1-9, 1972-43. Underground Journal of Human Rights Violations. Translated and edited by Nijolė Gražulis. With an introduction by V. Stanley Vardys. Loyola University Press and Society for the Publication of the Chronicle of the Catholic Church in Lithuania, Inc. Jacket design: Our Lady of Vilnius by Sister M. Mercedes, S.S.C. Library of Congress Catalog Card Number: 78-62412.

• TĖVYNĖS SARGAS, 1981 m., Nr. 2. Žurnalą leidžia Popiežiaus Leono XIII literatūros fondas. Redaguoja Petras Maldeikis, 117 Sunset Drive, Hot Springs, Arkansas 71901. Administruoja Antanas Balcytis, 6819 S. Washenaw Ave., Chicago, IL 60629. Numerio kaina — 3 dol.

**JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR
VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.**

(Licensed by Vnešposyltorg) **VYRIAUSIA ĮSTAIGA**
1776 Broadway, N. Y. 10019
Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	215-497-2382
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

PRO MĖLYNUS AKINIUS

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGIJA

VEIDU Į VEIDĄ ATSIGRĮŽTANT

Kaip visi galime pastebėti, mūsų išeiviškoji tauta, dar prieš 30 metų sudariusi vieningą klajoklių gentį, pagal istorinį polinkį jau ir vėl skirstosi į nesutaikomus luomus. Pavyzdžiui, aukščiausioji daktarų ir inžinierių klasė yra visiškai atitrūkusi nuo karpenterių, milijonieriai nuo Putnamo špitolninkų, pukniosios ponitės nuo savo giminaičių kriaučykų, o vadinamieji kultūrininkai, neturėdami savo teritorijos, glaudžiasi prie tų, kurie daugiau duoda almužnos.

Kadangi tik praeityje glūdi mūsų stiprybė, vienybė galybė ir istorija yra gyvenimo mokytoja, tai mes siūlytume šiam kenksmingam išeivijos skaldymuisi sustabdyti skubiai imtis kuo paveikliausių priemonių. Na, sakykime, viena tokių galėtų būti ir kilnojamoji mūsų didžiosios praeities suvenyrų paroda, žadinanti senovės atsiminimus ir akivaizdžiai vėl nušviečianti buvusį gyvybingą mūsų artimą, o ne tik dabartines jo kelnes. Ir tam reikalui reikėtų jau dabar kruopščiai surinkti kad ir tokius eksponatus:

- Pavyzdgingiausius vienas kito asmenybę aiškinančius skundus, kuriais Vokietijoje buvome užvertę IRO ir konsulatų įstaigas,

"Nuszluostyk, Vieszpatie, nuo mano dūszios grieko brudą, Priglausk prie savo kojų klupsczią ir pakūtavojančią smertelną kūną.

Sulygink savo valia išdidų kuprį, Taipos su juo paniekintą ir smūtną skapą avinėlių..."

JEI PO AMŽIŲ KADA ...

Jeį po amžių kada Laisvės varpas sugaus
Ir sugrįšim į Laisvės alėją —
Lauks vien druskos stulpai, kur gyventa žmogaus,
Kurs kadais mus bučiavo, mylėjo ...

Nieks mums rankos neties, brolis brolio neglaus
Per užbrėžtąją Lenino ribą,
Nieks nesiūlys išgerti sveikatą alaus,
Nei užkasti tarybinių grybų ...

Ar dar esi nenutautęs lietuvis?

Kadangi daugelis mūsų ar dar jie yra tikri lietuviai, išeivių jau nė patys nežino, tai čia savo lietuviybės pa-

kovodami dėl išvykimo į Ameriką pirmenybės.

- Laimingo ir ilgo amžiaus čia sulaukusių džiovintų iš girtuoklių nuspirtas sveikų plaučių rentgeno nuotraukas, teigiamai nulėmusias emigraciją, nors likę užmiršti tų plaučių savininkai seniai palaidoti Nežinomų išeivių kapuose.

- Amerikoniškų cigarečių, skiltuvo akmenėlių ir silkų pavyzdžius, nes tos prekės lagerių laikais sudarė ir dabartinių Los Angeles milijonierių pagrindinę kapitalą.

- Lopetas, kirkas, plaktukas ir smalai maišyti menturius, — kuo dabartinių daktarų ir inžinierių tėvai nugrindė savo vaikams kelią į piniginę ateitį.

- Šluotas, mazgotes, pamazgų kibirus ir adatas — dabartinių rezidencinių ponų pirminės veiklos įrankius.

- Dar privačiai užslėptas juodukų, arabų ir kitų išvauduotojų kariuomenės karių fotografijas, nes jie padėjo mūsų merginoms išsaugoti tremtyje nesulysusią lietuviybę.

Įtokia savo praeities lie-
Įtokia savo praeities lie-
ir vėl broliškai atsigrišime
veidu vienas į kitą ir susigraudinę vėl unisonu užgiedosime aną mūsų protėvi; psalmę:

tikrinimui pateikiame keletą klausimų:

1. Ar dar dėvi skrybėlę ir avi ilgas apatines kelnes?
2. Ar mėgsti rūkytus lašiniukus, dešras su kopūstais ir cepelinus su spirgučių užpilu?
3. Ar, gerdamas šnapsą, dar nori užkasti ir silkės?
4. Ar, kalbėdamas lietuviškai, iš paveldėjimo dar vis įterpi ir tradicinį rusišką keiksmažodį?
5. Ar kartais dar kyla noras nepaklusniai savo pačiai užkirsti kriukui per šlaunį?
6. Ar už save menkesnių pažįstamų žmonas vadinai bobom, o daktarų, inžinierių, advokatų ir Los Angeles lietuviškų milijonierių ponoms sveikindamasis instinktyviai bučiuoji rankas?
7. Ar esi su kaimynu bylinėjęsis dėl to, kad jo šuo peržengė tavo rezidencijos rubežių ir apšlapino tavo dukteruteles?
8. Ar nors kartą sapnavai, kad esi lyg kažin koks patriotinis svilonis, o grįžęs į tarybinę Lietuvą, buvai paskirtas saugumo komisaru ir įsakei tuoj pat ištremti į Sibirą visus buvusius Vliko, Altos ir L. Bendruomenės pirmininkus?

Jeigu į visus šiuos klausimus patsai sau gali atsakyti teigiamai, tai esi dar nesukirmijęs lietuvis.

Išeivijos rašytojams atsiskleidžia platūs tarybiniai horizontai

Kaip praneša okup. Lietuvos spauda, dabar — "bus stengiamasi, kad vis daugiau išeiviškosios kūrybos įsiliėtų į nūdienį Lietuvos literatūrinį gyvenimą. Tęs tradiciją spausdinti išeivijos poetus "Poezijos pava-

(Nukelta į 6 psl.)

A.

PAGUODOS ATODŪSIAI

Kiekvienas nori, ko neturi:
Varguolis — dolerių žalių,
Ponia — suspausti kūno tūrį,
Mergelė — rojaus obuolių;

O dairantis tamsoj be žvakės
Į laimę svetimos šeimos —
Jau ilgis net šventuolio akys
Bobutės, velnio nešamos.

Tad neverta labai stebėtis,
Jei baltos galvos ružavės,
Kai veržiamės tarytum bitės
Į korį Lenino šlovės.

SOCIALISTINIS REALIZMAS

Vienas aplankęs okup. Lietuvą ekskursantas mums rašo:

"Nors aš esu išeivijoje vieno įžymaus vadovaujančio veiksnio sūnus ir buvau įtikintas, kad Lietuvoje žmonėms trūksta maisto, trūksta drabužių, trūksta apavo ir trūksta žodžio bei religinės laisvės, bet, ten apsilankęs ir savo akimis pamatęs jų socialistinį realizmą, įsitikinau, kad tėvynėje yra visko pilna ir tik man pačiam trūksta pakankamai gero apetiko. Juk "Tėviškės" d-jos atstovo patvarkymu jau pirmą dieną ant mano stalo buvo prikrauta tiek visokių valgomųjų gėrybių, kad nepajėgiau nė pusės jų įveikti, o paskui klojosi dar geriau. Be to, mano globėjai ir vaišintojai, tikri komunistai su Centro komiteto pareigūnu priešakyje, prieš kiekvieną valgį paprašydavo atsistoti, ir visi persižegnoję garsiai sukalbėdavome "Tėve mūsų" ir "Sveika Marija". Tad kokios religinės laisvės dar betrūksta? Ta proga mes taip nuoširdžiai išsikalbėjome ir politinėmis temomis, kad, grįžęs į Ameriką, netgi nerėčiau duoti savo tėvui į jo buržuazinį snukį, tik mano žmona sulaikė ranką..."

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

MINISTERIS KALBA

Sostinės Canberros lietuviai, kartu su latviais ir estais, Lietuvių Klube surengė išvežtųjų minėjimą, kuriame be kitų aukštųjų kvietinių svečių, dalyvavo du senatoriai ir vyriausybės ministeris M. Hodgman, kuris šiame minėjime pasakė labai jautrią kalbą, paliesdamas visas tris Pabaltijo tautas, jų istorinį gyvenimą, nepriklausomybių praradimą ir baisiuosius išvežimus. Jis paminėjo buvusios Darbiečių partijos Baltijo kraštų pripažinimą Sov. Sąjungai ir vėliau pareiškė, kad jis pats ir jo dabartinė liberalų vyriausybė, turėjo garbę šį pripažinimą atitaisyti ir nepripažinti Pabaltijo tautų užgrobo. Jis taip pat smarkiai kritikavo Vakarų pasaulio laisvąją spaudą, kuri iškelia ir taip smarkiai kalba dėl šiaurės Airijos Maze kalėjimo kalinių bado streiko, nors, kai kovo mėn. 27 dieną žymus Estijos laisvės kovotojas mokslininkas dr. Juri Kukkk mirė nuo bado streiko, savo mirtimi protestuodamas dėl Pabaltijo kraštų laisvės, dėl pagrindinių žmogaus Teisių sulaužymo ir nesilaikymo Sov. Sąjungoje ir jo kapas yra pažymėtas tik numeriu, kai jo laidotuvis dalyvavo tik jo žmona, vienas draugas ir 25 KGB tarnautojai, tai visa ši heroiška mirtis, jo žiniomis, buvo tik labai mažu straipsneliu paminėta Londono spaudoje. Aš dirbsiu ir darysiu viską, kad dr. Juri Kukkk vardas būtų pasaulyje taip pat plačiai žinomas, kaip, kad yra žinomas ir airių Bobby Sands. Su dideliu įsijautimu ministeris M. Hodgman pareiškė, kad jeigu mes žinome tik kelių Pabaltijo kraštuose kankinių pavardes, tai kiek tūkstančių yra tokių laisvės kankinių, kurių mes čia Vakaruose visai nežinome. Baigdamas savo ilgą kalbą, šis prekybos, pramonės ir sostinės teritorijos

ministeris, padėkojo rengėjams, kad jį pakvietė į šį minėjimą ir, kad ir jis, bent maža dalimi gali prisidėti prie Pabaltijo kraštų laisvės kovų ir jis tiki, kad Australijai, kartu su kitais Vakarų kraštais, darant nuolatinį spaudimą Sovietų Sąjungai ir vis kartoiant pasaulio nuomonę dėl demokratinės laisvės ir žmogaus teisių, Sov. Sąjunga ateityje turės nusileisti, švelninti savo kietą režimą ir vieną dieną Pabaltijo kraštuose grįž laisva demokratinė santvarka.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDO LITERATŪRINĖ PREMIJA

1. Premijos dydis 500 australiškų dolerių. 2. Premija skiriama už grožinės literatūros kūrinių ar kūrinių rinkinių lietuvių ar anglų kalba: už apysaką, novelę, scenos veiklą ar poezijos rinkinį. 3. Premijai darbas patiekiamas Australijos Lietuvių Fondo Valdybai, P. O. Box 11, North Melbourne, Vic. 3051, Australia, iki 1982 metų sausio 1 dienos. 4. Patiekimas darbas turi būti mašinėlė rašytas, paduodant tik slapyvardį. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridedamo vokelio, kuriame yra įdėta autoriaus tikroji pavardė ir adresas. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus premijos. 5. Anglų kalba kūrinyje ar kūriniuose turi atsispindėti lietuvių buitis kilmės krašte Lietuvoje, ar išeivijoje Australijoje. 6. Premijuota kūrinių atrenka ar atmeta Fondo valdybos tam sudaryta premijavimo komisija. 7. Neatsiradus premijuotinio kūrinio, terminas pratęsiamas sekantiems kalendoriniams metams. 8. Nepremijuoti kūriniai-rankraščiai gražinami tik autoriams prašant.

LIETUVIS "TEST-TUBE" KŪDIKIS

Visa Australijos spauda plačiai paminėjo Melbourne Queen Victoria ligoninėje gimusį Australijos 10-jį "Test-tube" (nežinau kaip šį angliškąjį naujadarą reiktų pavadinti lietuviškai) kūdikį. Aštuoniolika metų negalėdami susilaukti šeimos, 46-ųjų metų Remus Arnastauskas ir jo 39-rių metų žmona Dawn, kuri taip pat yra gimusi toje pačioje Melbourne ligoninėje, susilaukė dukros Allison Neries Arnastauskaitės.

Kaip rašo australų spauda, Australija yra viena iš neginčijamų vadovų šioje srityje ir Australijos medicina jau praėjo savo tyrinėjimų bandomąjį periodą ir dabar jau turi tikrus pozity-

vius metodus nevaisingom šeimom. Ši naujoji lietuvių medicinos pasaulyje įrodė, kad "in-vitro" mediciniame metode, ne taip kaip anksčiau buvo galvojama, kūdikis gimsta savo normaliu laiku. Ir Allison-Nerija gimė po normalaus nėštumo laiko, sverdama 6 svarus. Po gimimo kūdikis ir motina jautėsi labai gerai, kai abu tėvai yra patenkinti ir džiaugiasi savo naująja dukra.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Vis daugiau ir daugiau negailestingoji mirtis nuskina žinomųjų Australijos lietuvių. Birželio pabaigoje sostinėje Canberroje mirė veiklus lietuvių bendruomenės narys Kazimieras Keraitis. Gimęs Pamūšėje 1914 metais, baigęs Ukmergės gimnaziją, jis įstojo į Karo Mokyklą, kurią baigęs atsargos leitenantu, įstojo į Dotnavos žemės ūkio Akademiją, kurią baigęs, dirbo Lietuvoje, vėliau pasitraukė į Vokietiją ir 1949 metais emigravo į Australiją. Čia, kaip agronomas dirbo savo profesijoje valstybinėje CSIRO įstaigoje. Iš savo profesijos buvo paskelbęs daug straipsnių angliškai ir lietuviškai botanikos-etologijos klausimais. Be darbo, jis buvo veiklus Canberros lietuvių gyvenime, įkūrė jūrų skautų vienetą, dirbo bendruomenės valdybose, mėgo lietuvišką knygą, spaudą ir joje dažnai bendradarbiavo. Laidotuvis dalyvavo daug žmonių ir su velioniu atsiseikino jo buvę kolegos, draugai, bendruomenės ir kitų organizacijų atstovai.

Hobarte mirė žinomas vietos lietuvis Juozas Andrikonis, sulaukęs 72 metų. Jis buvo kilęs nuo Zarasų, Lietuvoje tarnavo gusarų pulke ir buvo aktyvus šaulys. Hobarte buvo aktyvus lietuvių gyvenime, išaugino puikią šeimą, iš kurios sūnus Antanas buvo žinomas kaip Australijos ir Australijos lietuvių vienas iš iškiliausių sportininkų, Kandoje ir Amerikoje atstovavęs Australijos lietuvių sportininkus. Velionis buvo į amžinąją poilsio vietą palaidotas gausaus vietinių lietuvių būrio.

Adelaidėje mirė, sulaukęs 75-rių metų, Vilius Bernaitis. Lietuvoje jis 17-ka metų buvo ištarnavęs kariuomenėje. Atvykęs į Australiją jis gražiai įsikūrė Adelaidėje, labai aktyviai reikėsi lietuviškame gyvenime, buvo ramovėnas ir didelis lietuviškos spaudos skaitytojas, kurią beskaitydamas, jis ir užmigo savo amžinuoju miegu. Į kapus palydėjo labai didelis Adelaidės lietuvių skaičius.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

TRADICIJA TAMPANČIOS JONINĖS

Ir šiais metais Sydnėjaus lietuvių klube labai gražiai buvo paminėta Joninės. Šio vakaro programą pradėjo "miškinis" (D. Labutyte-Bierri), su giliu jausmu paskaitydama prozos ir eilėraščių apie Joninių naktį ir paparčio žiedą. Klaukiai muzikai pasigirdus, į salę šokamos įbėgo raganos, savo burtiško gėrimo varti, kai vyriausioji ragana J. Šlitenienė tuo metu kerėjo žmones ir jiems blogo linkėjo. Sugiedojus gaidžiams, raganos pranyko, pasirodė gerosios laumės, užburtomis juostomis tarp žmonių pynė gerą valią ir, laimės burtais apmėčiusios publiką, uždegė joninių laužą. Pasirodė jaunimas, lydimas muzikanto P. Viržinto, kuris prie laužo šoko ir vėliau ėjo ieškoti paparčio žiedo, kuriuos net du, rado viena šokėjų pora, kurie klubo buvo apdovanoti.

Po šios įdomios ir gražios programos, jaunimas, kurio buvo gausu, kartu su visais kitais svečiais, akordeonu palydint Petriui Viržintui, prieš kurį laiką su šeima atvykusiam iš Anglijos ir labai aktyviai įsitraukusiam į jaunimo organizacijų veiklą, dainavo lietuviškas dainas. Pirmą kartą buvo labai gerai padaryta, kai scenos kino ekrane buvo duodami dainų žodžiai ir visi, juos skaitydami, galėjo puikiai ir sklandžiai dainuoti.

NEPAMIRŠTAMA CHICAGOS GRANDIS

Tris savaites didžiosiose lietuvių kolonijose viešėjusi Chicagos Tautinių Šokių Ansamblio Grandis šokėjų grupė dar ir šiandien, jau po mėnesio laiko, dar nėra pamiršta. Jie, vadovaujami Irenos Smieliausienės, išjudino australiečius iš dabartinio jų žiemos apsnūdi-

mo, sukėlė didelį entuziazmą jaunimo tarpe, parodė visuose koncertuose labai gausiai dalyvavusius lietuvių ir svetimtaučių publikai, gražiuosius mūsų tautinius šokius, daug naujų ir dar čia nematytų šokių, bei jų kitokių variantų ir tuo pačiu, kaip ir visi kiti anksčiau dalyvavę svečiai iš užjūrio, paliko didelį tarpusavio draugystės ryšį, tuo pačiu išsiveždami ir geriausius išpūdžius iš Australijos ir čia gyvenančių lietuvių. Visi koncertai buvo perpildyti žiūrovais, kai Melbourne, į vieną svečių repeticiją buvo pakviesta viena australų gimnazija, kuri su didžiausiu įdomumu stebėjo mūsų šokėjus, besiruošiančius koncertui. Gimnazija ir jos vadovybė šiuo pakvietimu buvo labai patenkinti.

Po visų koncertų tarp šokėjų ir australiečių buvo užmegsti labai tamprūs ryšiai, svečiams be paskirų dovanų padaryti gražūs primimai, įteiktos dovanos ir išlydint, prašyta, kad ir vėl kada nors jie grįžtų į Australiją, nes įteikti šokėjams ir svečiams bumerangai, turės juos ir vėl sugrąžinti atgal.

Jau ne pirmą kartą buvo taip aiškiai įrodyta, kad artimas bendradarbiavimas, ypatingai tarp jaunimo, yra geriausias lietuviškų ryšių ir draugystės palaikymas. Todėl, dėkojant visiems Grandies grupės dalyviams ir vadovams, o taip pat ir jų rėmėjams, mes tikimės, kad šie tamprūs tarpusavio ryšiai tarp Amerikos ir Australijos lietuvių, bus labai gyvai ir ateityje palaikomi.

IMMEDIATE OPENING FOR REGISTERED X-RAY TECHNICIAN in a modern well equipped acute care 100 bed JCAH approved hospital. Work and live in small congenial community & hospital. Salary commensurate with experience and ability liberal personnel policies. Apply call or write to: Personnel WILBARGER GENERAL HOSPITAL, 920 Hillcrest Dr., Vernon, Texas 76384, 817-552-9351. E.O.E. (30-39)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

PRO MĖLYNUS AKINIUS....

(Atkelta iš 5 psl.)

sario" knygų sudarytojai. Skelbs emigracinę kūrybą "Literatūros barai", numato ją dažniau spausdinti "Literatūra ir menas", "Gimtasis kraštas".

Tikimės, kad ši nauja "kultūrinė politika" ne tik pagyvins mūsų tarpusavio kovą dėl "bendradarbiavimo", bet sukels ir daugiau triukšmo dėl tarybinės šlovės pasidalinimo išeivijoje. Taigi bus gerokai pažadintas mūsų veiklos aktyvumas.

ALGIRDĄ NASVYTĮ PRISIMENANT (3)

Lietuvą grįžus...

Vytautas Meškauskas

Pirmojo iš Maskvos į Vilnių ešelono kelionė truko gana ilgai. Traukinys turėdavo sustoti pasikrauti malų garvežio kurui ar praleisti kitus, svarbesnius. 3 dienas keleiviai buvo išlaikyti įvažiuojant į vokiečių okupuotą teritoriją. Pagaliau pasiekus Vilnių dar reikėjo kurį laiką praleisti Antakalnio kareivinėse įrengtam karantine. Vilniuje Nasvyčiai pirmą kartą susidūrė su tikrais karo vargais. Trūko maisto, negalima buvo susirasti darbo ar kokio užsiėmimo, kiek lengviau buvo su butais. Su trim kitais nelegaliais to paties ešelono keleiviais — pro vizoriais: Makauskiu, Žukausku ir Narbūtu Nasvytis sutarė pradėti vaistų urmo prekybą, kuriai tikėjosi vokiečių leidimo. Blogiau buvo su kapitalu. Susitarta buvo įnešti po 6.000 markių, bet iš kur jas paimti?

Tokioje būklėje Steponui Nasvyčiui geriausia išeitis atrodė pasiūsti šeimą į kaimą pas Nasvytienės motiną Vastapuose, Utenos aps. Ir tam reikėjo vokiečių leidimo, kurį išrūpinti padėjo Sofija Smetonienė, vokiečių valdininkų respektuojama dėl savo asmeninių ypatybių ir todėl, kad buvo Lietuvos Tarybos pirmininko žmona. Su Smetonais Stepo-

nas susipažino 1912 m. Lietuvių Mokslo draugijos susirinkime per savo svainį kun. F. Kemėšį, tuo laiku bendradarbiavusi Smetonos redaguojamoje "Viltje".

Išleidęs žmoną su Algirdu, Birute ir Maskvoje gimusia Aldute į Vastapus, Steponas kiek vėliau pats ryžosi nuvažiuoti pas savo dar iš seminarijos laikų draugą kun. A. Mileiką, Vyžuonų kleboną. Tas karo metu savo parapijoje buvo suorganizavęs eilę įmonių ir, kaip ėjo gandai, turėjo nemažai pinigų. Kadangi banko ten nebuvo, klebonas pinigus laikė tradicinėje vietoje — po pagalve. Dideliame voke — Steponui atrodė bent 300.000 markių ir dar kursavusių rublių. Kun. Mileika Steponui reikiamus 6.000 markių mielai paskolino.

Išteigtas vaistų sandėlis pradėjo neblogai verstis. Parduoti galima buvo bet ką, sunkiau buvo surasti prekių. Sugebant apeiti taisykles ir tai buvo įmanoma. Ūkiškai sustiprėjus, galima buvo grąžinti į Vilnių ir šeimą.

Vokiečiams pagaliau apeidus Vilnių, jį pasiskubino užimti bolševikai. Tai buvo 1919 m. sausio 5 d. Pradėjusi organizuotis Lietuvos vyriausybė pasitraukė į Kauną. Vilniuje bolše-

vikai paskelbė nacionalizaciją, bet atskirų įmonių perėmimui dar neturėjo organizacijos.

Gandai iš Kauno skelbė apie sėkmingas Lietuvos kariuomenės kovas su bolševikais. Pradėta jos laukti ir Vilniuje. Moterys siūvo Lietuvos vėliavas. Algirdas su kitais vaikais ruošėsi mūsų karius iškilmingai sutikti. Per Velykas Vilnių tačiau puolė lenkai ir miestą užėmė. Ūkiška būklė labai pablogėjo. Prekyba su provincija nutrūko. Likvidavus sandėlį Nasvyčiui liko 50.000 rublių. Su jais jis pasiryžo vykti į Kauną. Pakeliui — Vievyje — sutiko pirmus Lietuvos kareivius.

Atvykę į Kauną sustojo pas dėdę daktarą Motiejų. Pas jį sutiktas kun. Jonaitis siūlė važiuoti į Kalnėnų kaimą prie Jurbarko. Tai graži rami vietovė prie Nemuno, kur esą tuščių vasarnamių. Gera vieta vaikams iki tėvas susiras ką veikti toliau. Taip ir buvo padaryta. Ten vidurvasaryje gimė ir ketvirtas vaikas: Jaututis-Pijus. Priimti jį teko pačiam tėvui, nes nei gydytojo nei akušerės arti nebuvo. Po poros savaičių Steponas išvažiavo į Kauną apsidairyti ką toliau pradėti. Užėina į Sveikatos departa-

mento Farmacijos skyrių. Jo viršininkas tas pats bendrakeleivis ir pažįstamas dar iš Maskvos prov. J. Makauskis, o departamento direktorius tame pačiame vagonė važiavęs dr. Bagdonas.

Vaistinei pradėti Lietuvoje reikėdavo gauti "privilegiją", kad jų nepristeigtų per daug ir jos galėtų išsilaikyti tinkamoje aukštumoje. Tuo laiku dėl karo bevaistinės buvo likusi Jona-va. Didokas — 5.000 gyventojų — miestelis 30 m. į šiaurės rytus nuo Kauno. Nasvytis gavo privilegiją ten įsteigti vaistinę. Grįžęs pasiimti šeimos, Steponas Jurbarko per vaistininką Bregauskį iš Vokietijos įsigijo dar visokių reikalingų įrankių, stiklų ir chemikalų vaistams. Ta proga buvo aplankyta ir tėviškė Margišiai, kur šeiminkavo iš karo nelaisvės Vokietijoje grįžęs vyr. brolis Jonas Nasvytis.

Tam laikotarpiui pailustruoti reikia dar pridurti,

kad būdamas tėviškėje Steponas pas kaimynus pasidairė nupirkti... karvę. Ją reikėjo prisirišus prie vežimo nusigabenti į Jurbarką, 60 km., iš ten rytiniu garlaiviu į Kauną, iš kur vėl parsivaryti 30 km. į Jonavą. Žinoma, reikėjo apsirūpinti visokiais leidimais, dažnai aiškinsis ir panašiai. Laimei, kad Lietuvoje darbo jėga buvo pigi. Už 50 markių plus bilietai, vienas vyras sutiko karvę pristatyti iš Jurbarko į Jonavą.

Po visokių nuotykių ir labai daug darbo Jonavos vaistinė pagaliau buvo atidaryta ir Steponas išdidžiai pamini savo užrašuose.

"Tikslą, kurio siekiau išstojęs iš Kauno kunigų seminarijos 1904 m. sausio 15 d. šiandien rugsėjo 9 d. 1919 m. pasiekiau."

Tai dar nebuvo paskutinis žodis Nasvyčių odisėjoje. Net nė pusiaukėlis.

Kitame numeryje: Į darbininkų luomą.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

DR. DOVAS ZAUNIS (72)

Dr. Albertas Gerutis

Vilnius ir -- Mandžiūrija

Dar prieš kontingentų įvedimą Lietuva įvežė britų metropolijon bekonų ir kumpių 1931 m. 365.262 centnerius 30.306.785 litų vertės; 1932 m. — 504.768 cent. už 32.541.476 litus ir 1933 m. 422.987 cent. 30 mil. litų vertės. Pagal kontingentus Lietuva nūn galėjo įvežti į britų metropoliją maždaug tiek, kiek 1931 metais.

Derybos naujai prekybos sutarčiai sudaryti su Didžiąja Britanija ėjo labai sunkiai. Anglai atkakliai reikalavo išlyginti jiems nepalankų prekybos balansą su Lietuva. Tos derybos kaip tik ėjo tuo metu, kai užsienių reikalų ministerijos prašakyje stovėjo Dr. Zaunius. Pati sutartis pasirašyta Londone pasiuntinio B. K. Balučio 1934 m. liepos 6 d., tik praėjus trims savaitėms po to, kai Zaunius jau nebebuvo užsienių reikalų ministru.

Didžioji Britanija paskutiniame nepriklausomos Lietuvos valstybės dešimtmetyje užėmė pirmą vietą mūsų eksporte. 1938 metais beveik 40% visų Lietuvos prekių paėmė Didžioji Britanija. Lietuvos ūkininko sumanumo ir kooperatinių organizacijų sugebėjimo dėka mūsų žemės ūkio produktai (be bekonų ir kumpių, dar sviestas, sūriai, kiaušiniai ir kt. gaminiai) sėkmingai konkuravo su to meto pažangiais kraštais ir buvo didžiai vertinami aukštų reikalavimų tarptautinėse rinkose. Galima įsivaizduoti, kokio klestėjimo Lietuvos ūkis būtų pasiekęs, jeigu jo pažangos nebūtų sužlugdžiusi nuožmioji maskvinė okupacija!

Prie nepriklausomos Lietuvos valstybės ekonominų santykių su svetimomis valstybėmis ugdymo nemažai prisidėjo mūsų užsienių reikalų ministerija, sudarinėdama prekybos bei kitokias sutartis, kurios nutiesė tvirtą pagrindą naudingiems tarpvalstybiniais mainams.

Dar galima pastebėti, kad 1938 metais Lietuva į Europos tris mažiausias valstybes — Belgiją, Olandiją ir Liuksemburgą — eksportavo už 18.779.000 litų ir importavo už 19.285.000 litų. Tai sudarė bendrą Lietuvos eksporte 8,10%, importe — 8,7%. Tuo tarpu su to meto Sovietijos prekyba buvo menkesnė, nekaip su trim dabartinėmis Beneluxo mažomis valstybėmis: eksportuota už 13.338.00 litų (5,7%) ir importuota už 14.954.000 (6,7%). Iš šių skaičių akivaizdžiai seka, kokio menko ekonominio pajėgumo, tarptautiniu mastu matuojant, buvo Sovietų Sąjunga!

Patekusi sovietų okupacijon, Lietuva pavirsta Maskvos kolonija ir žiauriai išnaudojama. Visi jos ryšiai su aukšto ekonominio lygio vakarų pasauliu nutraukti ir ji prievarta pajungta maskvinei žemo standarto ūkinei sistemai.

61. Vilnius ir — Mandžiūrija...

Kaip matėme, Dr. Zauniui teko jo ministeriavimo pirmaisiais metais beveik be paliovos ryžtingai grumtis Tautų Sąjungoje su vokiečių agresingais išpuoliais prieš Lietuvą. Berlyno

politika naudojosi įvairiausiais pretekstais, kad tik nedavus aprimti Klaipėdos kraštui, kuris anktra vertus, kaip bebūtų, išbuvo kelis šimtmečius vokiečių valdžioje. Nepaisant pačios Tautų Sąjungos bejėgiškumo, šioji institucija vis dėlto tarnavo kaip savo rūšies perkūnsargis, kuris atitraukė Berlyno neretai dirbtinai sudaromą įtampą, tuo padėdama išvengti pavojingo sprogdimo.

Lietuvos diplomacija betgi ir pati atvejų atvejais pasinaudojo Tautų Sąjungos forumu, kad viešai atkreiptų dėmesį į jai skaudamus reikalus. 1931 m. rugsėjo 29 d. Tautų Sąjungos plenumas priėmė rezoliuciją, kuria valstybės kviestos susilaikyti nuo ginklavimosi ir priimti vad. ginklavimosi paliaubas. Taip pat mūsų vyriausybė gavo atitinkamą Tautų Sąjungos generalinio sekretoriaus raštą, kuriuo prašyta pasakyti, ar Lietuva priima minėtąsias "paliaubas".

Atsakydamas į aną raginimą, užsienių reikalų ministras išdėstė Lietuvos vyriausybės pažiūras į ginklavimosi problemą. Ministras pabrėžė, kad "Lietuvos vyriausybė priima pasiūlymą susilaikyti vienerių metų laikotarpyje, pradedant nuo lapkričio 1 d., nuo visų priemonių didinti respublikos ginklavimąsi". Bet čia pat atsakyme pastebėta, kad Lietuvos vyriausybė yra priversta "ginklavimosi paliaubas subordinuoti kitų valstybių, ypač kaimyninių valstybių, sutikimui".

Be abejo, tąja sąlyga turėta galvoje tiek Lenkijos, tiek ypač Vokietijos laikysena. Nors 1931 m. pabaigoje Hitleris dar nebuvo Vokietijoje paėmęs valdžios, net nacionalsocialistų judėjimas jau buvo giliai įleidęs šaknis. Visuotinai buvo žinoma, kad nacionalsocialistai buvo užsimoję didinti karines pajėgas. (B.d.)

Septyni vaikai - septyni mokslo diplomai

VYTAUTAS KASNIŪNAS

PAVYZDINGA SILIŪNŲ ŠEIMA

Kaip toje pasakoje: prieš daugelį metų skautų stovykloje stovyklavo šeši broliai — visi jūrų skautai. Jie sudarė laivo igulą, skautišką vienetą, galėjo užimti vieną palapinę, vieną stalą virtuvėje valgant ir vieną gerą ūkinę ekipą virtuvėje indus plaunant. Švarūs (balta uniforma), tvarkingi, pavyzdingi, drausmingi, draugiški. Bet jau tyčiomis nemėgink kuriam iš jų ant mažojo kojos pirštuko užlipti. Tik šūktelės vienas: "broliai Siliūnai", tik sudulkės stovyklos aikštė, susijungs visi šeši, kaip mūro siena ir laimėtojas aiškus. O kai pavakario laisvalaikis ateidavo, visi šeši broliukai eidavo į mergaičių stovyklą aplankyti sesutės Danutės. Visi septyni sulipdyti kaip stipria mūro siena. Juos jungė meilės saitai.

Septyni Siliūnai — visi pavyzdingi lituanistinės mokyklos mokiniai, tautinių šokių šokėjai, sportininkai.

Šeši Siliūnai — visi jėzuitų gimnazijos pirmaujančiai mokiniai — pačioje aukštybėje. Nebuvo jėzuitų mokytojo, kuris nepažintų Siliūnų. Taip metai po metų diplomus įteikiant pirmoje eilėje vis skambėjo "Siliūnas" pavardė.

Septyni vaikai, tai ne tik gryčia, bet ir jauja pilna — sakydavo mano senelis, gausios šeimos tėvas. Bet pakabinto diržo ant sienos, jis niekados nebuvo nuėmęs, nes meilė viešpatavo. Bijoti reikia, bet ne mušti, — jis mus mokino.

Šeimos meilė ir visus devynius Siliūnus jungė. Tėvas — Bronius, mama — Vladė, vaikai: Danutė, Algimantas, Vytautas, Mindaugas, Rimas, Darius ir Donatas. Visi gabūs moksle, paskendę knygose. O kad nepasiduotų gatvės vaikų išdykavimams — užsiėmė buvo privačiomis pamokomis, lankė, kaip mes vadinavome, privačią Siliūnų mokyklą, kurioje buvo dėstomi du dalykai: muzika ir dailė. Muziką dėstė, vaikus mokino muzikai Bertulis ir Antanas Nakas. Piešimą dėstė dail. Povilas Kaupas. Be praktinių darbų, mokė meno istorijos. O Danutė be šių dalykų, dar lankė ir baleto mokyklą. Pridėjus skautų sueigas, tautinių šokių pratybas ir to laiko pritrūkdavo. Čia pat gyvena ir senelis Išganaitis (su žmona) žymus šaulių vadas, tad pavyzdžiu švytėjo ir reikiamas drausmingu-

Dr. Mindaugas Siliūnas

Dr. Vytautas Siliūnas

mas, susiklausymo pakeleivis.

Vaikai suaugo, penki mokslus baigė, kiti du netrukus pakabins ant sienų diplomus, o tėvai jaunumu, atrodo lyg vyresnieji šeimos nariai. Mama Vladė, užauginusi septynius vaikus, ne kartą, ja anksčiau nepažinusių, klausia, ar ji yra tos didelės šeimos motina? O tai yra laimės duoklė, ir kai laimingi metų neskaičiuoja, jaunumas švyti. Vladė studijuodama buvo aktyvė ateitininkė, iki šeima ir emigracija pakeitė planus. Šeimos tėvas Bronius studijavo mediciną, priklausė studentams šviesiečiams, o atvykęs į Ameriką įsijungė į noelitanų eiles, tęsdamas brolių Kazimiero ir Alekso eitą kelią. Kilęs iš didelės šeimos, su žmona Vladė taip pat sukūrė didelę šeimą. Dėl didėjančios šeimos ir emigracijos nebaigęs medicinos studijų, dabar gali didžiulio, kad trys sūnūs yra gydytojais-daktarais. Broniaus tėvas buvo vargonininkas, labai muzikalus ir savo vaikus ragino ir leido siekti aukštąjį mokslą. Ką reiškia šeimos meilė, susiklausimas ir drausmingumas, tėvams nurodant ir padedant vaikams siekti aukštumų, parodo šis pavyzdys, kurį Bronius prisimena. Kai jis, baigęs vidurinę mokyklą susilaukė baigti ruošą su

mokslo knygomis, tėvas gražiai kalbėjęs, prašęs, galiausiai sūnaus užsispyrimą dirželiu nugalėjo. Kai reikėjo lipti į vežimą ir atsistoti važiuojant į šiaulių gimnaziją, taip skaudėjo, ta vieta, kad net račiaus, — prisimena Bronius. Ir dabar dar esu dėkingas tėvui, kad laiku nusijuosė diržą. Bet man tėvo pavyzdžio nereikėjo tęsti, nes vaikai patys kibo į mokslą. O mano diedukas vis sakydavo, kad karalystės išsigimė, nes karaliai mokėjo valdyti kardus, bet ne diržus. Atsiet, užmiršo, kad be dirželio šeimos nevaldysi. Manding, diržas yra šeimos drausmės ženklas. Nepritariam mušimui vaikų, bet nepritariam, kai šeimoje vaikai tėvams įsakinėja. Ak, nuklydom. Bet rašant apie pavyzdinę šeimą, norisi pasidailinti mintimis, kai tiek daug šeimų nebesusitvarko.

Dr. Mindaugo Siliūno mokslo baigimo proga susirinko visa šeima, jaunimo draugai, šeimos artimieji, bičiuliai.

Mindaugas 1973 m. baigė su labai gerais pažymiais St. Ignatius College Preparatory ir 1977 m. Northwestern universitetą. Baigęs su pasižymėjimu, tu metų rudenį buvo priimtas į Rush Medical College, kurį baigė gaudamas medicinos daktaro laipsnį. Dabar jis Grand Rapids, Michigan atlieka praktiką Blodgett Memorial Medical Center.

Mindaugas su gerais pažymiais baigė Chicagos Aukštesniąją lituanistinę mokyklą. Nuo vaikystės dienų priklauso jūrų skautams ir ilgus metus buvo aktyvus Grandies tautinių šokių šokėjas. Su Grandies grupe buvo nuvykęs į Braziliją ir Venezuelą.

Dr. Mindaugo vyresnis brolis dr. Vytautas prieš metus baigęs mediciną ir atlikęs praktiką, vyksta į Philadelphia, kur specializuosis ausų, gerklės ir nosies bei veido chirurgijoje. Vytautas taip pat jūrų skautas, šoko tautinius šokius Žilvytis grupėje.

Pats jauniausias šeimos narys Donatas Northwestern universitete studijuoja mediciną, ir, pasekęs du brolius, bus trečias gydytojas.

Kiti trys broliai: Algimantas, Rimas ir Darius yra kompiuterių specialistai — inžinieriai. Algimantui pradėjus, pasekė Rimas, kuris ruošiasi magistro laipsniui, o Darius gaus diplomą Kalėdų metu. Sesuo Danutė yra mokytoja.

— Siliūnų šeima pavyzdžiu švyti, — sveikino šeimos bičiulis Pijus Venclovas, mokytojas ir žurnalistas. Įkandin su mokslų atsiekimu, visi jie išauklėti taurioje, gražioje lietuviškoje dvasioje. Baigė linkėdamas sėkmės ir tolimesniuose užsimojimuose.

■ laiškai Dirvai

PATIKSLINIMAS

Liečia J. Švobos, ALT S-gos seimo rengimo komiteto pirm., pranešimą "Dirvos No. 31 apie negavimą aukos iš Clevelando Tautinės S-gos skyriaus.

Tuo reikalu pranešu, kad A.L.T. S-gos septynioliktajam seimui Detroito Clevelando skyrius pasiuntė auką \$50.00 — Money Order buvo išrašytas ALT S-gos vardu ir skyriaus atstovas įteikė seimo prezidiumo sekretoriui. Taip buvo daroma ir buvusiuose seimuose.

Kodėl dalis aukų pateko Centro valdybai (nes mes gavome pakvitavimą iš Centro valdybos), o ne visos seimo ruošimo komitetui, Komiteto pirm. J. Švoba turėtų išsiaiškinti su seimo prezidiumu arba su buusia Centro valdyba.

K. Karalis

Clevelando Tautinės S-gos skyriaus pirmininkas

PUIKUS STRAIPSNIS

Bravo p. Balašaitienei už nepaprastai logišką išsamų ir permatantį straipsnį apie "Gintarinę" uždangą. Tai pirmas toks vispusiškas straipsnis, mano užtikta lietuviškoj spaudoj, tuo mums visiems opiu klausimu.

Reikia tikėtis, kad daugelis keliauninkų paskaite tą straipsnį gerokai apsigalvos prieš lėkdami į bolševikų pinkles ir ypač neragins mūsų jaunimo, kurs nuo ankstyvos vaikystės negavęs iš tėvų kieto antikomunistinio auklėjimo už-

augintas Amerikos liberalinėse mokyklose neturi nei dalelės mūsų vyresnės kartos budrumo, kuris, deja, ilgų metų ir gero gyvenimo Amerikoje yra gerokai sumažėjęs.

Birutė Smetonienė

VISI VALGO ŽĄSIS!

Žąsys Klaipėdos krašte buvo Kalėdinis maistas, kaip kad čia tradicija "Padėkos diena" valgyti kalakutieną. Bet štai atėjo varžymas eksporto, žąsienos į Vokietiją, aišku žąsų kainos krito. Kai buvo valdininkams paskelbtos taisyklės, kad jie privalo nupirkti nustatyta skaičių žąsų iš pradžiu visi mielai parėmė tą idėją, bet laikui bėgant žąsų valgymas visiems įkyrėjo. Ką daryti? Klaipėdos krašte, kai pirkdavai žąsį iš ūkininko, gaudavai kortelę, kurią vėliau turėjai pristatyti įstaigai kur dirbai. Vėliau kai žąsų augintojai atvykdavo su žąsim į turgų, valdininkai ar jų žmonos pirkdavo ne žąsis, bet korteles iš ūkininkų už 2-3 litus. Kitaip sakant vietoje žąsies gaudavai kortelę. Kortelių kainos būdavo nuo atvykusiųjų ūkininkų kiekybės, būdavo jų daug, kortelių kainos krisdavo iki 2 litų, būdavo ūkininkų mažai, kortelių kainos kildavo iki 3 litų. Ir tai visi buvo patenkinti — ūkininkas gavęs litus už korteles ir dar pardavęs savo žąsis kitiems pirkėjams, o valdininkas sutapęs keletą litų buvo patenkintas, kad nereikia vėl valgyti žąsienos.

L. Knopfmilleris

Atvykę į Chicagą, būtinai pasinaudokite proga

PUIKIAUSIUS KAILIUS

Chicagoje rasite pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Lietuvių gimnazija visiems

Vasario 16 gimnazija yra mums svarbi, nes tai vienintelė lietuvių gimnazija likusi laisvame pasaulyje. Ten ir dėstomi kalba lietuvių, ir mokomasi lietuvių kalbos ir literatūros, Lietuvos istorijos, Lietuvos geografijos, rankdarbių, tautinių šokių ir dainų.

Kadangi ji veikia Vokietijos įstaigų remiama, tai joje dėstomi taip pat dalykai, kurių reikalauja Vokietijos gimnazijų nuostatai ir programos. Baigę gimnaziją ir išlaikę Vokietijos valstybinius egzaminus, mokiniai gauna teisę stoti į bet kurį universitetą. Kai kurie dalykai, ypač vyresnėse klasėse, dėstomi vokiečių kalba.

Priimami mokiniai ir iš Amerikos. Dėl didelio nuotolio nuo namų ir dėl mokslo programų patartina siųsti tik baigusius 8 pradžios mokyklos skyrius ar vyresnius. Geriau siųsti dvejiems metams, bet naudinga ir vienerius metus gimnazijoje pasimokyti. Atvykę iš JAV ir Kanados, mokiniai mokomi šių dalykų: tikybos, lietuvių, vokiečių ir anglų kalbos, visuotinės, Lietuvos ir Amerikos istorijos, Amerikos visuomenės mokslo (Government), matematikos, fizikos, chemijos, biologijos, geografijos, dailės, muzikos, kūno kultūros. Vieni dalykai, kaip, pvz., tikyba, lietuvių, vokiečių ir anglų kalba, matematika, dailė, kūno kultūra, dėstomi visose klasėse, o kiti kai kuriose. Privalomieji (required) ir pasirinktiniai (electives) dalykai nustatomi mokiniui pagal

jo mokslo metus, mokyklos reikalavimus ir mokinio palinkimus. Gale mokslo metų išduodamas angliskas pažymėjimas. Gimnazijoje išbūti mokslo metai Amerikoje užskaitomi.

Silpnai kalbantys lietuviškai ar dar nemokantys lietuvių kalbos lanko pagalbinės lietuvių kalbos pamokas. Anglų kalbos kursas einamas pagal Amerikos mokyklų reikalavimus. Vokiečių kalbos mokomasi specialiuose įvairaus lygio kursuose. Norintieji gali mokytis ir rusų kalbos. O ji čia dėstoma todėl, kad atvykusiems iš ok. Lietuvos būtu lengviau išlaikyti sunkius abiturijos egzaminus, imant per egzaminus rusų kalbą, vietoj kitos svetimos kalbos, pvz., lotynų. Taip, pvz., visi trys Vasario 16 gimnazijos abiturientai, išlaikę šį pavasarį abiturijos egzaminus, buvo anksčiau atvykę iš ok. Lietuvos ir jiems rusų kalbos mokėjimas palengvino egzaminus. Ir dabar vis atvyksta naujų mokinių iš ok. Lietuvos.

Minėti trys abiturientai, baigę gimnaziją, įstojo į Vokietijos Lietuvių bendruomenę nariais. Ir daugelis kitų, baigusį Vasario 16 gimnaziją, reiškiasi lietuvių veikloje. Buvę Vasario 16 gimnazijos mokiniai yra išrinkti į dabartinę Vokietijos LB tarybą (5 iš 15 tarybos narių), į Vokietijos LB valdybą (2 iš 5 valdybos narių), į Vokietijos Lietuvių jaunimo sąjungos valdybą (4 iš 5 narių), pirminkauja apylinkėse ir dirba pačioje gimnazijoje.

Mokesčiai, atostogos, ekskursijos

Mokslas gimnazijoje nemokamas. Tik mokiniams iš užsienio reikia mokėti už papildomas vokiečių kalbos pamokas 250 DM į metus. Išlaikymas bendrabutyje su maistu kainuoja mokslo metams 3600 DM. Galima mokėti dailimis. Reikale stengiamasi parūpinti stipendijas.

Mokslo metai yra 10 mėnesių. Šie mokslo metai prasidės 1981 rugpiūčio 31 ir baigsis 1982 liepos 2 d. Kalėdų atostogos yra 3 savaitės ir Velykų — 2 savaitės. Jų metu amerikiečiai mokiniai gali parvykti pas tėvus arba likti Vokietijoje. Likusiems Vokietijoje gimnazija suranda lietuvių šeimas atostogoms praleisti. Paprastai jos praleidžiamos pas tos pačios gimnazijos mokinių tėvus.

Organizuojamos ir mokinių ekskursijos į Vokietijos įdomesnes vietas į Šveicariją, Prancūziją, Italiją ir kitur, nes gimnazija yra Europos viduryje ir viskas čia netoli. Gimnazija yra Ruettenfeldo miestelyje, 60 km. nuo Frankfurto, 30 km. nuo Heidelbergo ir 20 km. nuo Mannheimo. Per šiuos metus Velykų atostogas buvo suorganizuota gimnazijos ekskursija į Romą. Į ok. Lietuvą gimnazija ekskursijų neorganizuoja.

Norint siųsti į gimnaziją vaikus, reikia prie prašymo pridėti mokinio išeito mokslo ir sveikatos pažymėjimus. Rašyti šiuo adresu: Private Litauisches Gymnasium, 6840 Lampertheim 4, West Germany. Telefonas 06256-322. (Kai Chicagoje 7 val. ryto, tai gimnazijoje 2 val. popiet).

Vykdami į gimnaziją, mokiniai turi atsivežti drabužius, ir šiltesnius žiemai, sporto aprangą, prausimosi reikmenis, rankšluosčius ir t.t. Patalinės iš užjūrio nereikia atsivežti, taip pat nereikia atsivežti mokslo knygų. Tačiau patariama atsivežti anglų-lietuvių ir lietuvių-anglų kalbos žodynus ir matematikos, chemijos, biologijos vadovėlius anglų kalba, iš kurių mokinsys mokytųsi šiais metais savo klasėje Amerikoje ar Kanadoje.

Iš Amerikos atvykstantys mokiniai gimnaziją sutinka, gavusi apie tai žinią, ir atsiveža į gimnaziją iš Mannheimo, jei skrendama Icelandair lėktuvu per Luksemburgą, arba iš Frankfurto, jei skrendama kitų bendrovių lėktuvais.

Jei kas norėtų gauti daugiau žinių, prašoma skambinti ligi rugpiūčio vidurio telefonu (219) 872-3129 arba rašyti šiuo adresu: Jonas Kavaliūnas, Box 438,

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

LIUCIJA GARLIAUSKAITĖ RENGIA DU PAGE MIESTUI PLANUS

Liucija Garliauskaitė, Ernos ir Stasio Garliauskų duktė, gimė ir augo Detroit. Čia ji baigė šv. Antano "Aušros" lituanistinę mokyklą, Redeemer gimnaziją ir Marygrove College. Šiais metais birželio 12 d. po tirtųjų metų studijų Chicago universitete gavo magistrės laipsnį.

Liucija nuo jaunų dienų reiškiasi lietuviškoje veikloje. Mokindamasi dalyvavo mokyklos renginiuose; vaidino, dainavo ir šoko tautinius šokius. Dainavo St. Slizio vadovaujame jaunimo chore, yra ateitininkė.

Persikėlus į Chicago dirbo Albany Park Community centre kaip social worker ir vėliau head (pirmoji) worker ir ten paruošė du planus: pirmąjį priešmokyklinio amžiaus vaikams ir jų tėvams ir antrąjį priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams ir jų tėvams.

Beverly Shores, In. 46301. Po to prašoma kreiptis jau tiesiog į gimnaziją.

Jonas Kavaliūnas

1979 m. pradėjus studijas Chicago universitete — School of Social Service Administration dirbo Chicago vaikų ligoninėje ir Evanstono miesto managers office ir čia atliko 2-jų metų praktiką dirbdama su miesto manageru, sveikatos ir socialinių reikalų direktoriais ir miesto valdininkais.

Išgijusi birželio 12 d. Chicago universitete magistrės laipsnį iš social work administration, konkursu keliu buvo priimta į Northeastern Illinois Planning Commission - Fellows Program in Intergovernmental Relation ir nuo liepos 6 d. pradėjo dirbti DU PAGE mieste, kur su miesto valdybos pareigūnais kurs Landswater resource management strategy. Visos keturios Garliauskų dukterys yra užsibrėžusios pasiekti daktarato laipsnį. Aušra, Rita, Regina ir Liucija. Tai tikrai gražus mostas. Sėkmės!

MIRĖ ONA GUDIENĖ

Liepos 26 d. negailėstinga mirtis išskyrė iš mūsų tarpo Oną Gudienę sulaukusią 85 metus amžiaus. Rugpiūčio 1 d. po atlaikytų pamaldų šv. Antano parapijos bažnyčioje, palaidota švento Kapo kapinėse. Nuliūdime liko dukra Ada Telyčėnienė su šeima ir kiti giminės.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

"Amber Holidays"

1981 M. EKSORSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

rugpiūčio 19 — \$1382.00	rugpjūčio 17 — \$1059.00
(su Ryga)	rugpjūčio 24 — \$1059.00
rugpjūčio 3 — \$1148.00	spalio 8 — \$1019.00
	gruodžio 26 — \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

REGISTRACIJOS REIKALU KREIPKITES Į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Ištaigai vadovauja:

Aldona ADOMONIS ir Albina RUDZIŪNAS

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT #TA 0324

MACHINE SHOP FOREMAN

MALE/FEMALE

Immediate opening for shop foreman experienced in marine repair to supervise night shift. \$1870 per mo. plus hourly overtime. Excellent benefit package including life & hospitalization insurance, savings program, retirement and bonus.

APPLY, CALL, OR WRITE:

LOUISIANA DOCK

P. O. BOX 23206, 5800 RIVER ROAD
HARAHAN, LA. 70183
504-733-7870

Equal Opportunity Employer M/F

(28-34)

A new manufacturing facility engaged in heavy metal machining & fabricating has ground floor opportunities for:

MAINTENANCE MECHANICS

with experience on

BORING MILLS, DRILL PRESSES, OVERHEAD CRANES, NC MACHINES & OTHER FACETS OF INDUSTRIAL MAINTENANCE. Some electrical experience.

MAINTENANCE HELPER

Some mechanical experience.

Excellent working climate, pay and group insurance benefits. If you would like immediate employment in a modern new facility, qualified persons apply at

1314 W. BELT NORTH, HOUSTON, TX.
OR CALL 713-467-7248 FOR APPT.

(27-38)

Stambiausias Los Angeles lietuviškų reikalų rėmėjas

Los Angeles Lietuvių Tautiniai Namai mūsų padangėje tapo nuolatinio stambiausio rėmėjo įvairių kultūrinių, visuomeninių ir tautinių reikalų, o ypač jaunimas jaučia jų tėvišką glėbį.

Jau keleri metai, kaip visos ankstyvesnės skolos yra išmokėtos. Atlikta įvairių pataisymų ir pagerinimų: iš lauko nudažytas visas pastatas, įsigyta nauji apvalūs stalai, staltiesės ir kėdės salei ir įdėtos naujos grindys, nupirktas visas komplektas indų parengimams, sutvarkytas salės ir svetainės šildymas bei šaldymas ir pagaliau daug kitų didesnių ir mažesnių patobulinimų. Pastaruoju metu stengiamasi kuo mažiau nuomoti salę svetimtaučiams, o lietuviškos organizacijos naudojasi įvairiais palengvinimais. Ypač jaunimas turi išimtinąs privilegijas. Jaunimo Sąjungai atiduota viena labai erdvi patalpa, kurią jaunimas yra labai jaukiai įsirengęs, o viršutine sale taip pat naudojasi nemokamai didesnių pastatymų repeticijoms ir platesnio masto parengimams. Štai ir šiemet mūsų šokių ir dainos ansamblui "Spinduliui", ruošiantis savo 25-tųjų jubiliejinių metų šventei, Tautinių Namų durys jiems buvo plačiai atvertos. O šokių šventės išvakarėse, jaunimo šokėjai, suskridę iš San Francisko ir Denverio su losangeliečiais, net stogus kilnojo gan stabilaus pastato.

Bet to dar negana. Tautiniai Namai iš savo kuklių pajamų (palyginus su kitais vienetais per garsialkalbius save garsinančiais "milžiniškom" užmačiom) skiria krūvą pinigų lietuviškai veiklai paremti. Tik paskutiniu laiku prisidėjo \$1000 prie prezidento Anta-

no Smetonos filmo padarymo, \$500 paaukojo Los Angeles šv. Kazimiero lituanistinės mokyklai kur šiemet pasinaudos lituanistinės mokyklos jaunieji mokytojai ir mokiniai, vyksta į lituanistinius kursus prie Kent universiteto ar studijų savaites Dainavoje ir \$1000 parėmė mūsų Generalinio konsulato veiklą. Čia norėtusi stabtelėti ir savo trigrašį prikišti. Juk visi gerai žinome, kad mūsų konsulai negauna jokios finansinės paramos iš jokių institucijų, o dalyvauti visur ir visada reikia, pas save priėmimus daryti dera ir konsularinė įstaiga be popieriaus, pieštuko ir telefono napsieina ir visa tai iš to biedno konsulo kišenės, nuskriaudžiant šeimą ir save patį. Tad, šis Tautinių Namų valdybos nutarimas nors šiek tiek palengvinti tą materialinę našą yra tikrai sektinas pavyzdys kitoms organizacijoms bei pavieniams asmenims. Gen. konsulas Vytautas Čekauskas, dėkodamas už šią pagalbą, taip rašo: "Jūsų nuolatinė parama šiai įstaiagai, kaip moraliai, taip šiuo atveju ir materialiai, yra vienas iš daugelio gražių Jūsų organizacijos veiklos pažymių, kur lietuviškų darbų skatinimas bei rėmimas susilaukdavo nuoširdaus pritrimo."

Dabartinę Tautinių Namų vadovybę sudaro: pirm. Jonas Petronis ir valdybos nariai V. Juodvalkis, A. Pečiulis, V. Stokas ir R. Žemaitaitis. Žinoma, visai valdybai priklauso mūsų visų pagarba ir padėka už taip puikų ir nuoširdų darbą. Bet niekas neužsigaus, jei išskirtinai paminėsiu jau kelerius metus iš eilės ant savo pečių nešantį ne lengvą namų kryželį, Joną PETRONĮ. Dieną ir naktį, įskai-

Pennsylvanijos gubernatorius Dick Thornburgh paskelbia Pavergtų tautų savaitę. Ta proga jį aplankė Pennsylvanijos lietuvių atstovai. Nuotraukoje matome sekretorių Walter Baran, senatorių Michael O' Parke, Lietuvos vyčių Harrisburgo 146 kuopos narius ir Charles Bojanic, gubernatoriaus etninio komiteto pirmininką.

tant ir 8 ar daugiau valandų įstaigoje, užsidirbant kasdieninę duoną sau ir šeimai, jis visa siela ir kūnu yra visada su savo vargdieniu kūdikiu — Tautiniais Namais.

Duok Dieve, kad būtų daugiau tokių lietuviškų organizacijų ir joms vadovaujančių pasišventėlių.

• Petru Sakui liepos mėn. buvo padaryta gana sunki širdies operacija (4 bypass), bet dabar jau namuose savo mielos žmonos Rūtos jautrioje priežiūroje viltingai žvalgosi į šviesesnę ateitį, kad neberekės kasdien imti įvairių varginančių vaistų ir dabotis kiekvieno stipresnio judesio. Abu Sakai tai vieni iš stipriausių Los Angeles lietuviškos veiklos šulų. Pats Petras, kuklumo vedinas, per daug nesiveržia į pirmas vietas, bet savo žmonai Rūtai ne tik kad nedraudžia dalyvauti ir vadovauti visuomeniniame gyvenime, bet yra jos parama ir atspara, kaip kad tinka, kad šalia stiprios moters yra ir stiprus vyras.

Rūta Sakienė yra dabartinė L. A. Tautinės s-gos pirmininkė ir ilgametė valdybos narė, vietinio ALT-os skyriaus kelerius metus iš eilės sekretorė, buv. Birutėčių pirmininkė ir dabar labai aktyvi jų veikloje, "Dirvos" ir kitų laikraščių bendradarbė ir abu su vyru bekompromisiniai patriotai. Pagaliau jie abu yra pavyzdys lietuviško nuoširdumo ir vaišingumo. Jų jų jaučioje ir erdvioje sodyboje kelis kartus metuose vasarines iškylas rengia įvairios lietuviškos organizacijos. Tad visi losangeliečiai linki mišiam Petru kuo greičiau sustiprėti, kad vėl greit galėtų pabuvoti jų namų ir medžių pavėsyje ir mielų šeiminių šiltoje draugystėje. (eb)

PO 50 METŲ VĖL CLEVELANDE

Š. m. rugpiūčio 5 čia suskrido ALRK Moterų Sąjungos delegatės iš visos Šiaurės Amerikos į 39-tąjį seimą. Šios organizacijos seimai vyksta reguliariai kas antri metai. Įdomiu sutapimu seimai čia yra vykę 1921 m., 1931 ir šis paskutinis 1981 m.

Nežiūrint sušlubavusio orinio susisieikimo, į seimą atvyko 33 delegatės iš įvairių valstijų. Čia jos apsistojo Charterhouse Inn, kur tą patį vakarą Seimą globojanti Clevelando 36-ji kuopa viešbučio svečių kambaryje joms surengė jaukų susipažinimo vakarą.

Rugpiūčio 6 seimas buvo pradėtas šv. mišiom už gyvas ir mirusias sąjungos nares. DMNP parapijos šventovėje. Po bendros nuotraukos delegatės rinkosi į parapijos svetainę pusryčiams ir darbui. Čia vyko du seimo posėdžiai. Rugpiūčio 7 ir 8 posėdžiai vyko Charterhouse Inn. Posėdžiai vyko labai darbingoj nuotaijoj ir delegatės įtemptai dirbo ilgas valandas nepertraukdamos posėdžio. Seimą sveikino eilė pareigūnų ir organizacijų.

Sveikinimai yra gauti iš Ohio gubernatoriaus James Rhodes, Clevelando miesto burmistro George Voinovich proklamacija, Clevelando dioclezijos vyskupo Anthony M. Pilla, vyskupo Vincento Brizgio, JAV LB Krašto valdybos, Liet. Katolikų Federacijos, LB Clevelando Apylinkės ir kitų liet. organizacijų.

Po įtemptų ir ilgų posėdžių seimo rengėjos pasirūpino ir delegacijų poilsiui bei atsigaivinimui. Penktadienio vakarą pilnas autobusas išvyko į Canal Fulton Dinner Playhouse, kur po geros vakarienos stebėjo muzikinį vaidinimą "Fiddler on the Roof". Po šio vaidinimo vaisės dar tesėsi užkandžiais ir šampanu. Rugšėjo 8 vyko paskuti-

niai posėdžiai. Seimo baigimo proga parapijos salėje buvo atidaryta Reginos Petrutienės medžio dailės darbų paroda. Parodą atidarė Ingrida Bublienė. Po parodos atidarymo 7 val. vak. sekė sol. Noros Braziulienės ir sol. Juliaus Kazėno koncertas. Pianu solistus palydėjo muz. Regina Brazaitienė. Po koncerto delegatės ir svečiai rinkosi į parapijos svetainę, kur vyko seimo uždarymo banketas. Banketo metu kalbėjo per rinktoji ALRK Moterų Sąjungos pirm. Julia Mack ir Alg. Kasulaitis tema "Moteris 20-jo amžiaus gale".

Seimas labai sklandžiai ir darbingoj nuotaijoj praėjo ir visos delegatės patenkinotos ir su naujom viltim bei ryžtu išvyko į savo kuopas.

Clevelando 36-ji kuopa globojusi seimą reiškia gilią padėką DMNP parapijos klebonui kun. G. Kijauskui, S. J. už didelę moralinę ir materialinę paramą, sol. Norai Braziulienei, sol. Julijai Kazėnui, muz. Reginai Brazaitienei, Reginai Petrutienei už tokią puikią medžio darbų dailės parodą ir visiems prisidėjusiems prie šio seimo pasisekimo. (ig)

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

11 DIENŲ KELIONĖ SU 6 DIENOM LIETUVOJ

rugp. 15-25 .....\$1,249
rugsėjo 1-11 .....\$1,129
rugsėjo 30 — spalio 10 .....\$1,089

Lankoma: Varšuvoje 2 dienos, Vilniuje 6 dienos, Frankfurte 1 diena; miegamieji vagonai traukiniu iki Vilniaus ir iš Vilniaus.

Oro kėlionės su Lufthansa iš Bostono, New Yorko ir Philadelphia. Galima prisidėti ir iš kitų miestų. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
617 969-1190

Daromi giminių išskvėtimo dokumentai

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

Išnaudo d a m i vasaros atostogų metą, PLB ir PLJS valdybų rūpesčių, lankomos Pietų Amerikos, Australijos ir Europos kraštų lietuvių bendruomenės ir jaunimo vienetai.

I Pietų Amerikos kraštus — Venezuelą, Urugvajų, Argentiną ir Braziliją išvyko Rasa Šoliūnaitė. Ji susitiks su jaunimu ir praves tautinių šokių, dainų ir net lietuvių kalbos kursus, organizuos jaunimo stovyklą. Rasos Šoliūnaitės dviejų mėnesių kelionę finansuoja PLB ir PLJS valdybos iš bendrų lėšų.

Kanados Lietuvių Jaunimo sąjungos pirmininkė Gintė Damušytė, dirbanti kun. K. Pūgevičiaus vadovaujamoje Lietuvių Informacijos Centro įstaigoje, New Yorke, studijų ir informacijos tikslais, porai mėnesių išvyko į Keston kolegiją Londone, Anglijoje. Londone jai talką ir paramą teikia D. Br. Lietuvių sąjungos valdyba, o prie kelionės išlaidų padengimo prisideda PLB ir PLJS valdybos iš bendrų sumų.

PLB valdybos pirm. pavaduotojas ir Kultūros komisijos pirm. Vaclovas Kleiza su žmona Asta, liepos 17 d. išskrido į Frankfurtą dalyvauti LB Europos Kraštų valdybų pirmininkų metinėje konferencijoje, kuri įvyks studijų savaitės metu, rugpiūčio 6-7 dienomis prie Paryžiaus, Prancūzijoje. Žada aplankyti Vasario 16 gimnaziją Hiutenfelde, Laisvės radiją Miunchene ir kt. Vaclovo Kleizos kelionę finansuoja PLB valdyba.

PLB valdybos vicepirm. ir švietimo komisijos pirm. kun. Antanas Saulaitis, SJ, š. m. liepos 19 d. išskrido į Vokietiją ir Vasario 16 gimnazijoje praves lietuvių vaikų, o vėliau ir studentų stovyklą. Kun. A. Saulaičio kelionės išlaidas dengia PLB ir PLJS iš bendrų pinigų.

Kaip matome, PLB ir PLJS valdybos palaiko tamprius ryšius su tolimųjų kraštų lietuvių junginiais ir telkia konkrečią paramą, pasiūsdami žmones, kurie vietoje padeda spręsti organizacines problemas ir atlieka konkrečius uždavinius.

Visos šios kelionės yra sutartos su LB atitinkamų kraštų valdybomis, iš anksto sudaryti darbų planai ir apimtis.

Visi tie žmonės savo asmenišką laiką aukoja lietuvių išlaikymui, pasitenkindami tik padengimu faktinių kelionės išlaidų. Kraštų Bendruomenių valovybės parūpina nakvynes, maistą ir vietos transportaciją. Visų bendra talka ir darniu darbu pasiekama gražių rezultatų.

Dėl studijų ir kitų darbų, Dainai Kojelytei pristigus laiko administruoti "Pasaulio lietuvių", naujais administratoriais pakviesti Baniutė ir Romas Kronai. PLB valdyba Dainai Kojelytei ir talkininkui dr. Sauliui Girniui už gerai ir tvarkingai atliktą darbą išreiškė nuoširdžią padėką.

★
PLB valdyba perspausdino ir visiems "Pasaulio lietuvių" prenumeratoriams išsiuntinėjo ok. Lietuvos pagrindinio leidinį "Vytis" Nr. 5, 1980 m. liepos-rugpiūčio mėn. Gaunami malonūs atsiliepimai ir paskatinimas tolimesniam darbui. Plaukia ir aukos spaudos darbo išlaidoms padengti.

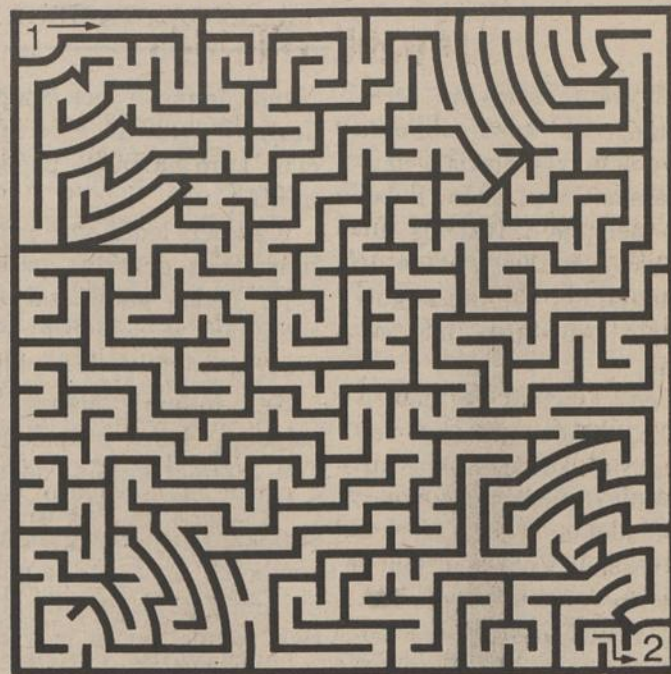
Šių metų birželio mėn. buvo perspausdintas ir išsiuntinėtas antras pagrindinio leidinio "Perspektyvos" Nr. 9 — 1979 m. (Vakaruose gautas 1980 m.). Okupuotos Lietuvos pagrindinio leidinio numatoma ir daugiau išleisti. Gavėjus prašoma atsilyginti nors ir kuklia auka, kad

galima būtų padengti spaudos ir siuntinėjimo išlaidas. Aukos, išrašytos Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vardu, nurašomos nuo mokesčių. Siųsti šiuo adresu: PLB, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60629.

Vakarus pasiekė ir naujaisi pagrindinio leidinio: LKB Kronikos Nr. Nr. 47 ir 48, o taip pat ir "Aušros" Nr. Nr. 17, 18 ir 23. Kai kurie leidiniai buvo sukliuvę ir reikėjo ilgai laukti.

OPPORTUNITY FOR
PROFESSIONAL HELP
For an 80 bed General Hospital
MEDICAL LABORATORY
TECHNOLOGISTS
ASCP — MLT
also
REGISTERED NURSES.
Salary commensurate with experience
and ability. Liberal personnel policies
and fringe benefits.
Apply call or write to: Administrator
MEMORIAL HOSPITAL
224 E. 2nd
Dumas, Texas 79029
806-935-7171 (27-34)

POILSIO VALANDĖLEI

Raskite kelią iš Nr. 1 į Nr. 2. Atsakymas 14 psl.

L.Š.S.T. STASIO BUTKAUS ŠAULIŲ KUOPA SKELBIA

FOTO KONKURSA

Tikslas — išleisti atvirutes žemiau išvardintom progom: 1. Šv. Kalėdų, 2. Šv. Velykų, 3. Gimtadienio, 4. Vardadienio, 5. Vedybų, 6. Mirties užuojauta, 7. Šiaudinukų, 8. Tautinių juostų, 9. Margučių ir 10. Gintaro išdirbinių.

Pageidavimas: Visose temose turėtų vyrauti lietuviški motyvai.

Premijos: I-oji — 200 dol., II-oji — 150 dol., III-oji — 100 dol., IV-oji — 50 dol. ir parodoje V-toji — 250 dal. už nuotrauką, kurią balsavimo keliu atrinks parodos lankytojai.

Dydis: 5"x5" ar didesnis, spalvotas.

Nuotraukoms įteikti data: Lapkričio 15 d., 1981 m.

Paroda: Lapkričio 26-27 d., 1981 m.

Laimėtojams premijų įteikimas: Lapkričio 27 d., 1981 m.

Nuotraukos grąžinamos prisiuntus adresuotą voką su pašto ženklu.

Dėl informacijų kreiptis ir nuotraukas siųsti: V. Tamosiūnas, 2327 Casper, Detroit, Michigan 48209, telef. (313) 843-6027.

Nuotraukas siųsti pasirašius slapyvardė. Atskirame, uždarome voke tikra pavardė ir adresas, viršuj voko slapyvardė.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Čičero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratorių ir kitomis progomis Dirvai paremti aukoję:

V. Kamantas, Lemont 3.00
S. Ilgūnas, Los Angeles ..15.00
V. Miškinis, Cleveland .. 3.00
M. Itomlenskis, Cleveland 3.00
K. Mažonas, Parma 25.00
G. Lapėnas, Deltona 5.00
V. Šimaitis, Coeur d'Alene 6.00
Arch. J. Mulokas,
Santa Monica 3.00
A. A. Liucijos Jankūnienės
atminimui 62.00
A. Gruzdy, St. Petersburg 5.00
Daiva Marcinkevičiūtė-
M. Kinnavy, Ravena ..20.00
J. Petronis, Los Angeles 33.00
L. Sagys, Lyndhurst 3.00
O. Silienė, Miami 3.00
R. Melsbakas, Cleveland 10.00
G. Špakauskienė, Detroit 10.00
Br. Tarutienė, Willowick 5.00
X. Y., Rochester 3.00
M. Macevičienė, Chicago 8.00
Dr. A. Baltrukenas,
Dania 13.00
Dariaus-Girėno
Klubas Detrote 25.00
A. K. Dūda, Danville....33.00
E. Kilikevičienė, Detroit 3.00
J. Gepneris, Chicago 3.00
V. Vilkutaitis, Vokietija 50.00
V. Leigh, Rome 3.00
V. Mamaitis, Chipley 6.00
V. Čekanauskas,
Westlake Village 8.00
V. Steponavičius, Cleve. 3.00
K. Žilėnas, Cicero 3.00
Vl. Knistautas, Cleveland 8.00
St. Petokas, Chicago 8.00
Ed. Vaitkus, Chicago 3.00
A. Bliūdžius, Southfield 3.00
A. A. Balio Vosylius
atminimui Dirvai paremti
J. Jurkūno auka 20.00
X. Y., N. Miami Beach .. 3.00
O. Mitinas,
Fremont Center 8.00
J. Jankus, Woodhaven .. 3.00
V. Apanius, Chesterland 8.00
J. Bagdanskis,
Lake Geneva 8.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

VISUOTINIS ŠALFAS S-GOS SUVAŽIAVIMAS

Visuotinis, metinis š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavimas įvyks 1981 m. lapkričio 14-15 d. d., Clevelande, Ohio.

Šiemetinis suvažiavimas bus ypatingai svarbus, kadangi bus renkama nauja ŠALFAS S-gos vadovybė,

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Ledas ir ledai

STEFANIJA STASIENĖ

Išvysčius šaldymo techniką, ledas kasdieniniame gyvenime vis plačiau naudojamas. Mes ledo kubelius dedame į įvairius gėrimus į šaltas sriubas ir naudojame jį apsaugoti maisto produktus nuo gedimo.

Ledas dažnai ir medicinišką pagalbą žmogui teikia, ypač kai sumušta kūna dalis ar norint sušvelninti skausmą.

Šias ledo ypatybes jau ir senovės romėnai žinojo. Pagal istorinį pasakojimą Romos imperatorius Neronas, kartą išgėręs stipraus vyno, skundėsi dideliu galvos skaudėjimu. Kada jokie ano meto vaistai nepadėjo, jis įsakė tarnams iš kalnų atnešti sniego ar ledo, tikėdamas tai sušvelnins galvos skausmą. Tada tarnai atnešę pilną odinį maišą sniego, apdėjo juo imperatoriaus galvą ir veidą. Skausmas tuoj dingo, bet Neroną labai erzino patekęs tirpstantis sniegas į jo burną. Todėl, sekantį kartą gydant imperatorių tuo pačiu būdu, tarnai su sniegu sumaišė jo mėgiamus prieskonius. Dabar sniegas jo nerzino ir jis su malonumu tokį sniegą nurijo. Vėliau imperatorius įsakė sniege šaldyti vaisių sultis ir tokį sniegą jam tarnai patiekdavo kaip desertą. Reikia manyti kad tai buvo pradžia mūsų valgomų ledų.

Yra žinoma, kad ir Kinijoje karaliaus virėjai į ledą sušaldydavo įvairius vaisius ir juos patiekdavo ypatingiems svečiams.

Europa su tokiais gardumynais buvo supažindinta keliais šimtmečiais vėliau. Sušaldytų vaisių receptus į Italiją atvežęs iš Kinijos žinomas keliautojas Marco Polo. O po 240 metų Kotryna Mediči jau mokė prancūzus kaip gaminti vaisinius ledus. Italas Procope Cultelli atidavęs Paryžiuje kavinę pirmą kartą 1660 metais šio miesto diduomenei patiekė vaisinius ledus. Vėliau jie paplito ir Anglijoje. Šiame krašte valgomieji ledai atsirado daug vėliau. Amerikos visuomenę su ledais supažindino ponios A. Hamilton ir Dolley Madison, o

Nansy Johnson juos išpopuliarino ir išmokė amerikiečius, kaip namuose pasigaminti.

Šiandien ledai yra populiariausias dezertas pasaulyje. Ledai gaminami komerciniai ir namuose įvairiausių skonių ir spalvų.

Net tolimoji šiaurė be valgomų ledų neapsieina. Ten eskimai gamina ledus, tačiau visiškai skirtingus, štai kaip jie juos gamina: smulkiai supiausto šiaurinio elnio lajų, užpila šiek tiek ruonio taukų ir viską išmaišo. Vėliau vis pilant po truputį vandens ir ruonio taukų plaka tol, kol viskas virsta balta mase. Pagal galimybę tokius ledus dar pąvairina uogomis. Reikia manyti, kad tokie eskimų ledai maistingi, tačiau vargu ar mes juos valgytume.

Geriau šiuo atveju likime prie savo skonio ledų. Greit ir lengvai galime pasigaminti ledų, kad ir šiuo būdu.

Imti: 1 dėž. (14 oz.) kondensuoto pieno (Eagle), 1 puodk. mėlynių ar kitų uogų (gali būti ir šaldytos), 2 puodk. tirštos gretinėlės. Uuogas ir kondensuotą pieną elektriniu blystuvu suplakti. Supilti į bliūdą. Gretinėlę išplakti ir palengva įmaišyti į paruoštą pieno ir uogų mišinį. Viską supilti į neaukštą aliumininę skardą. Uždengti ir sušaldyti šaldytuvo šaldymo skyriuje.

Tiekiant į stalą uždėti keletą šviežių mėlynių ir mėtos lapelių.

CLEVELANDO PARENGIMAI

- RUGPIŪČIO 16 d. Balfogeguzinė.
- RUGPIŪČIO 23 SLA 14 kuopos geguzinė O. ir V. Jokūbaičių sodyboje. Pradžia 12 val.
- RUGPIŪČIO 30 D. — Lietuvos klubo metinė geguzinė Austrian Picnic Ground.
- RUGSĖJO 5 D. Tautos šventė. Rengia LB Clevelando apylinkė.
- RUGSĖJO 5 D. LAS. Seniūnų Tarybos ir atstovų suvažiavimas Lietuvių Namuose.
- RUGSĖJO 6 D. Laisvosios Lietuvos 35 metų paminėjimas Lietuvių Namuose.
- RUGSĖJO 13 d. Abiturientų balius. Rengia LB Ohio apyg. valdyba.
- RUGSĖJO 18 Lietuvos namų salėje Bronio Railos ir jo knygos "Vaivos rykštė" sutiktuvis. Rengia Tėvynės Garsų radijas.
- RUGSĖJO 19 D. 1941 metų sukilimo minėjimas.
- RUGSĖJO 20 D. pietūs žurnalui "Karys" paremti. Rengia L. K. V. S. "Ramovė" Clevelando skyrius, Lietuvių namuose.

• RUGSĖJO 26 D. Vasarą palydint balius Lietuvių Namuose. Rengia Neringos skaučių tuntas.

• RUGSĖJO 27 d. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos geguzinė.

• RUGSĖJO 26-27 D. Menininko Baltuonio medžio drožinių paroda. Rengia: Lietuvos Vyčių 25 kuopa.

• SPALIO 3 D. Vaidinimas "Tėvas ir sūnus" (J. Grušo). Rengia LB Ohio apyg. valdyba.

• SPALIO 10 D. Korp! Neolithuania metinė šventė-balius Lietuvių Namuose.

• SPALIO 18 D. prof. J. Žilevičiaus 90 metų amžiaus suakties minėjimas. Akademijakonzertas. Ruošia Čiurlionio Ansamblis.

• SPALIO 24 D. Pabaltiečių vakaras. Ruošia A. L. Taryba, Latvių S-gas ir Estų Taryba.

• SPALIO 31 — LAPKRIČIO 1 D. D. Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• LAPKRIČIO 7-8 D. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas, Clevelande.

• LAPKRIČIO 14-15 D. ŠALFAS Sąjungos suvažiavimas Lietuvių Namuose.

• LAPKRIČIO 22 D. 41 metų sukilimo minėjimas Naujos parapijos salėje.

• LAPKRIČIO 28 D. Karuomenės šventės minėjimas. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius Lietuvių namuose.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATORE

PILNATEISĖ NEKILNOJAMOJO TURTO ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba įeigu jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kitokiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio
Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

GALVOSŪKIO SPRENDIMAI

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• **Meras George Voinovich** kandiduoja antrajam terminui, kuris šį kartą jau tęsis ketverius metus. Prieš Voinovich kandidatuoja Ohio seimelio narys Patrick Sweeney (demokratas) ir Linda Joyce (Socialistų Darbininkų partijos narė).

Miesto politiniai stebėtojai teigia, kad George Voinovich rinkimus laimės stipria balsų dauguma. Pirminiai rinkimai bus rugsėjo 29, o baigminiai — lapkričio 3. Rinkimai yra nepartiniai. Du kandidatai, gavę daugiausia balsų pirmuose rinkimuose, turės persirungti lapkričio 3. Merą Voinovich stipriai remia tautybių grupės.

• **Vasarą palydint pobūvis**, rengiamas Neringos tunto tėvų komiteto, įvyks Lietuvių Namų didžiojoje salėje š. m. rugsėjo 26 d., šeštadienį, 7 val. vak. Šis pobūvis — balius ruošiamas skaučių veiklai paremti.

Šokiams gros Strimačio orkestras. Programą atliks Neringos tunto skautės ir svečiai bus vaišinami gardžia vakariene.

Bilietai 15 dol. asmeniui gaunami pas Daną Šiupinienę tel. 481-1438 ir Birutę Vedegienę tel. 951-5011.

Visi mielai laukiami.

• **Pas Stasį Lukoševičių** Clevelande viešėjo jo sesuo Teklė Gleveckienė iš Chicago. Čia ji praleido porą savaitių atostogų lankydama draugus ir pažįstamus.

SLA 14 KUOPOS GEGUŽINĖ

SLA 14 kuopa rugpiūčio 23 rengia linksią gegužinę Onos ir Vytauto Jokūbaičių sodyboje, 4000 Hadden Road, Euclide.

Į gegužinę kviečiami visų Susivienijimų nariai, šeimos, SLA 14 kuopos narių bičiuliai.

Zenonas Dučmanas gegužinei organizuoja išdaiginą loteriją, Bronius Bernotas linksią programėlę, Ona Jokūbaitienė ir Povilas Šukys skanias vaišes. Žodžiu, tik reikia svečių ir bus linksma, visi dainuosime ir šoksime.

BALFO GEGUŽINĖ

Balfo Clevelando skyriaus gegužinė įvyks rugpiūčio mėn. 16 d. 1 val. gražioje vietoje prie ežero, Canterbury ir Landseer Rd. Bus muzika, prityrusių šeiminkų pagaminti valgiai, gerimai, loterija ir t.t. Visi jauni ir vyresni kviečiami šioje gegužinėje dalyvauti.

Balfo Valdyba ir Direktorė

• **Juozas Mikonis**, LB Ohio apygardos narys, prašo visus vidurinių mokyklų ir šv. Kazimero lituanistinės mokyklos abiturientus skubiai jam atsiųsti savo nuotraukas ir trumpus mokslo ir veiklos aprašymus. Nuotraukos ir informacija apie abiturientus reikalingi programos leidiniui, kuris bus atspausdintas abiturientų baltosios programos. Baltus įvyks rugsėjo 13 Lietuvių namų salėje. Galite paštu siųsti arba užnešti asmeniškai į Juozo Mikonio įstaigą — East Shore Realty, 866 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119.

• **Birutė Bružienė** Plain Dealerio skatytojų pokerio žaidime laimėjo pirmą premiją, gaudama \$500.00.

amber studios, inc.

505 East 185 Street;
Euclid, Ohio 44119
Tel. 531-3500

Pas mus rasite didelį pasirinkimą meno išdirbinių (keramikos ir skulptūros), žinomų menininkų paveikslų, foto darbų, meno reikmenų ir gintaro papuošalų. Didelis paveikslų ir foto rėmų pasirinkimas ir jų įrėmavimas, bus atliktas pagal jūsų pageidavimus.

Šį mėnesį specialiai žymima N. Palubinskienės grafika.

Suaugusiems audimo pamokos ketvirtadieniais su B. Kasperavičiene.

Meno pamokos pirmadieniais ir antradieniais su Rimu Laniausku.

Studija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12-6 val. vak., antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 12-9 val. vak. šeštadieniais nuo 10-6 val. val. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

• **Bronio Railos** ir jo radijo kalbų knygos "Vaivos rykštė" sutiktuves bus penktadienį, rugsėjo 18, Lietuvių namų salėje. Sutiktuves rengia Tėvynės Garsų radijas. Tai bus pirmasis įdomus literatūrinis šio rudens sezono vakaras.

• **Kelionės miesto autobusais ir traukinėliais** nuo šio sekmadienio pabrango. Kelionė reguliariu autobusu pakilo nuo 40 centų iki 60 centų, ekspresu ir traukinėliu nuo 50 centų iki 75 centų. Pensininkai ir invalidai mokės 30 centų, jeigu naudosis autobusu tarp 7 ir 9 valando iš ryto arba 4 ir 6 po pietų. Kitomis valandomis pensininkai gali keliauti veltui.

• **Ričardas Armonas**, buvęs Lietuvių Amerikos Piliečių Klubu vedėjas, perėmė Bratenahl Place restoraną. Ričardas Armonas su savimi pasiėmė ir Gintaro valgyklos virėją Mark Fields.

• **Balys ir Janė Steponiai** rugpiūčio 1 savo gražioje namuose Seven Hills priemiestyje surengė vaišes gimnaziščiams ir bičiuliams. Balys supažindino svečius su savo žmona Jane. Į vaišes atvyko Janės seserys Gražina ir Regina iš Hamiltono ir brolis Jonas Vyšniauskas iš Detroito, visa Steponavičių giminė ir daug clevelandiečių bičiulių. Prieš šias vaišes Balys ir Janė Steponiai buvo išvykę atostogų į Havajus.

• **Raimundas ir Gražina Kudukiai** su sūnum Raimundu, jr. ir dukrele Aleksandra nuo rugpiūčio 2 ištiesią savaitę praleido keliaudami patogiais Kanados traukiniais nuo Ottawos iki Vancouverio. Kelionė buvo ne tik įdomi ir patogi, bet taip pat suteikė progos pamatyti Kanados šiaurės gražią panoramą.

• **Vykdamas automobiliu į Floridą** šią savaitę (West Palm Beach), galiu paimiti pakeleivį vyrą. Prašom skambinti iki rugpiūčio 12 d. šiuo numeriu 481-6031.

• **Abiturientų pagerbimas** Clevelande įvyks š. m. rugsėjo 13 d., sekmadienį, 4 v. p. p. Lietuvių Namų salėje. Bus abiturientų meninis pasirodymas, vakariene, visokie gerimai ir šokiai, grojant Strimačio orkestrui. Bus linksma jaunimui ir vyresniems. Asmeniui 12.50 dol. Stalai 10 asmenų. Rengia LB Ohio apygardos valdyba. Vietas galima rezervuoti telefonu pas J. Mikonį 481-6900, K. Žiedonį — 944-8058 ir M. Bankaitę 333-3780.

• **Rasa von Kiparski**, Kuno ir Nijolės von Kiparskių duktė, baigė Ledgemont gimnaziją ir rudenį tęs mokslą Case Western Reserve universitete. Rasa aštuonerius metus šoka tautinius šokius Grandinėleje.

(Bus daugiau)

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kripavičių, tel.: 216-531-6720.

HOUSE FOR SALE

Brick home between Pearl and State, near schools, 4 bedrooms and bath up, large living room, dining room and large kitchen. Full basement, 2 car garage. Asking in 60,000. Call: 885-2181. (32-35)

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

PUIKUS PIRKINYS. Didelis moderniškas vieno aukšto namas — ranch — 33641 Vine St. Tik už 155,000 dol. Trim akrais žemės. Pelningas, nes turi tris išnuojamas patalpas gydytojams. Pastatas mūrinis. Savininkas finansuos. Dėl detalių skambinti Rita Matas — Turner Realty — 216-486-2530, arba sustokite 501 East 185th Street.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiamo stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablelius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DIRVA

• Naujosios Vilties žurnalo sekantis numeris planuojamas išleisti dar šių metų pabaigoje. Redaktoriams pasikeitus, rankraščiai, informacija ir žurnalo turinį liečiantieji laišakai prašoma siųsti šiuo adresu: Aleksas Laikūnas, 935 Beverly Road, Cleveland Hts., Ohio 44121. Tuo pačiu adresu redakcijai siųstinos ir leidyklų knygos bei spausdiniai, norint sulaukti jų recenzijų ar paminėjimo NV žurnale.

Administracijos adresas: Bronius Kasakaitis, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

• Santaros-šviesos dvidešimt aštuntasis suvažiavimas Tabor Farmoj, Sodus, Mich., prasidės ketvirtadienį, rugsėjo 10 d., 2 val. neformaliu pašnekesiu su Stanislaw Baranczak, lenkų poetu ir Lenkijos demokratėjimo sąjūdžio dalyviu, ką tik atvykusiu į Ameriką.

Audronė Barūnaitė-Willeke skaitys paskaitą apie "Aldoną Gustą ir tėviškės nervų voratinklius". Povilas Mažeika kalbės apie "Baltijos jūros gamtinę apsaugą", Bronys Railas svarstys "Trečią Frontą dalyvio žvilgsniu", o Tomas Venclova žvelgs į "Trečią Frontą šia ndieninių vertinimų". Bronius Vaškelis nagrinės "Trečią Frontą istorinėje perspektyvoje". Bus ir daugiau paskaitų ir koncertas. Suvažiavimas vyks rugsėjo 10-13 d.

• Studentų Ateitininkų Sąjungos vasaros stovykla įvyks rugpiučio 23-30 d., Tippecanoe, Tippecanoe, Oh. Stovyklos tema — Susipažinimas su Lietuvos menu, muzika, ir literatūra. Kaina savaitei — \$110. Stovyklavietė randasi valanda į pietus nuo Canton, Oh. ir į vakarus nuo Pittsburgh, Pa. Kuriems reikia daugiau informacijų gali kreiptis į Rūtą Staniškytę, tel. 216-531-8496 ar Edį Razmą, 1100 Buell Ave., Joliet, Il. 60435, telef. 815-727-1196.

• Lijolė židonis atsiuntė 20 dol. Dirvai paremti inž. J. Jurkūno auką a. a. Balio Vosylius, mirusio ilepos 13 d. Chicagoje, atminimui pagerbti. Ačiū.

SOL. MEČISLOVAS RAZGAITIS

Kelių dešimtmečių laiko tėkmėje lietuvių išeivija netenka vis daugiau aktyvesnių veikėjų, rašytojų, muzikų ir t. p. Taip pat spaudoje skaitome jog tai vienas tai kitas dainininkas atsisakė atlikti pažadėtą programą dėl širdies sune-galavimo.

Vienas iš tokių nesenai širdies smūgį buvo gavęs Mečislovas Razgaitis, bet grįžęs iš ligoninės neilgai ilsėjosi, greit vėl pradėjo rengti savo koncertus, kurių paskutinis įvyko birželio 7 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, N. Y. Koncerto programa buvo pritaikyta birželio tragiškų įvykių prisiminimui. Vadovavo Alf. Samušis. Publikos atsilankė apie 200. Karts

JAV LB ATSTOVAI VYT. SKUODŽIO REIKALU LANKESI VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Norint iš JAV valdžios patirti turimų naujausių žinių apie bado streiką paskelbusį sąžinės kalinį doc. Vytautą Skuodį ir stipriau angažuoti valdžios pareigūnus jam pagelbėti, š. m. liepos 23 d. JAV LB-nės atstovai Washingtone susitiko su valstybės departamento "bi lateral relations" skyriaus pareigūnu James Schumaker. JAV LB-nę atstovavo Visuomeninių reikalų tarybos pirm. inž. Alg. Gečys, tarybos narys adv. Ernestas Raskauskas ir Amerikos Lietuvių jaunimo sąjungos valdybos narys politiniams reikalams Linas Kojelis.

Ilgesnio pokalbio metu LB atstovai pajuto ryškų valstybės departamento susirūpinimą Amerikos piliečių Vyt. Skuodžiu ir patyrė apie vykdomas pastangas jam pagelbėti. Diplomatiniais ėjimams dažnai esant apgaubtiems tam tikra paslapties skraiste, JAV LB atstovai įsipareigojo konfidencialumo pageidavimą respektuoti. Mūsų visuomenės žiniai tačiau ištiesai pateikiame valstybės departamento autorizuotą raštišką atsakymą į pateiktus klausimus V. Skuodžio reikalui, su teise skelbti spaudoje.

— Ką valstybės departamentas gali pareikšti apie Amerikos pilietį Vyt. Skuodį, taip pat žinomą Benedict Scott vardu, kuris yra kalinamas Sovietų Sąjungoje?

— Mes esame giliai susirūpinę jo reikalu. Kaip jūs žinote, Skuodis gimė Chicagoje 1929 metais ir todėl turi teisę į JAV pilietybę. Mes laikome tą teisę pagrįsta, nes mums nėra žinomas joks Skuodžio elgesys, kuris jį būtų pažeidęs. Skuodį į Lietuvą išsivežė tėvai jam esant vaiku, prieš sovietams užimant tą valstybę. Mums yra žinoma, kad Skuodis reikšėsi žmogaus teisių srityje Lietuvoje prieš jo areštą įvykusį 1980 metų sausio mėnesį. 1980 metų gruodžio mėnesį jis buvo nuteistas septynių metų kalėjimo ir penkių metų trėmimo baus-

mėmis už anti-sovietinę agitaciją bei propagandą.

— Ką JAV valdžia yra padariusi Skuodžio reikalui?

— Pakartotinai sovietams esame reiškę mūsų gilų susirūpinimą Skuodžiu. Kaip žinote, jo atvejis buvo iškeltas Europos Saugumo ir Kooperacijos konferencijoje Madride, kur buvo peržiūrimas paklusimas Helsinkio baigminiam aktui. Mes taip pat esame naudoję diplomatinis kanalus. Aš tačiau negaliu šiuo klausimu toliau daryti pareiški mus.

— Ką galite pasakyti apie bado streiką, kurį, yra teigiama, Skuodis yra pradėjęs. Ar jūs kėlėte tą reikalą su sovietais?

— Mes esame bandę patikrinti gautas šiuo klausimu žinias. Nors bado streiko patvirtinti negalime, mes esame giliai susirūpinę p. Skuodžio gerbūviu.

— Ar nėra jūsų konsulariniai tarnautojai įpareigoti įkalintus Amerikos piliečius aplankyti? Ar jie aplankė Suodį?

— Tai yra pats svarbiausias mūsų susirūpinimo elementas. Mums nėra pavykę V. Skuodį aplankyti. Aš tačiau negaliu pridėti tolimesnių komentarų.

— Ar jūs iškėlėte bado streiko klausimą su sovietais?

— Kaip esu pareiškęs, mūsų susirūpinimas sovietams yra gerai žinomas.

— Taip, bet ar jūs specifiniai šį klausimą kėlėte?

— Mes esame palietę visus Skuodžio atvejo aspektus, tačiau aš negaliu leisti į detales.

Tenka pastebėti, kad J. Schumaker yra naujai atkeltas į šias pareigas ir LB atstovų su juo susitikta pirmą kartą. Šias pareigas anksčiau ėjęs Oscar Clyatt yra perkeltas dirbti JAV ambasadoje Turkijoje. Oscar Clyatt rodė didelių simpatijų Pabaltijo klausimams ir visad stengėsi, kiek sąlygos leido, pagelbėti šeimų sujungimo ir pagalbos politiniams klausimams reikaluose.

(LB Inf.)

ALOYZO BARONO VARDŲ NOVELĖS KONKURSAS

Lietuvių Rašytojų Draugija, norėdama prasmingiau paminėti savo mirusį narį, buv. LRD pirmininką, novelistą ir romanistą Aloyzą Baroną, skelbia Aloyzo Barono vardo novelės konkursą.

1. Novelės temą bei meninę idėją autoriai pasirenka laisvai (tačiau pageidautina lietuviškas turinys ir personažai).

2. Novelės ilgis — ne daugiau 20 mašinėlės rašytų laišku popieriaus puslapių.

3. Terminas: 1982 m. ko-vo 1 d.

4. Rankraščiai (rašyti mašinėlės su tarpais) pasirašomi slapyvardžiu; atskirai pridedamas užlipintas vokelis, pažymėtas tuo slapyvardžiu, o jo viduje — autoriaus pavardė, adresas ir telefonas.

5. Rankraščiai siunčiami LRD valdybai, kuri juos perduos jury komisijai. (Valdybos adresas: 306 — 22nd St., Santa Monica, Ca. 90402).

6. LRD valdyba sudaro 3-jų asmenų komisiją, kuri sprendžia balsų dauguma. (Jei komisija nerastų verto premijuoti kūrinio, premija atidedama kitiems metams). Komisijos sprendimas galutinis.

7. Geriausia pripažintos novelės autoriui skiriama 500 dol. premija, kurios mėcenatai yra Nijolė Baronienė ir LRD.

8. Jury komisijos sudėtis bus paskelbta vėliau.

9. Dėl premijuotos novelės spausdinimo LRD valdyba susitaria su autorium.

LRD valdyba

BRAZILIJOS LIETUVIAI

LB Brazilijos Krašto valdybos pirm. Jonas Tatarūnas informuoja, kad šių metų pirmas pusmetis buvo gyvas lietuviška veikla. Po Pietų Amerikos lietuvių kongreso, naujoji valdyba susirūpino muziejaus - archyvo steigimu, imigrantų olimpiados bei kultūrinės parodos rengimu. Sporto olimpiada ir kultūrinė paroda praėjo sėkmingai, o futbole bei šachmatuose lietuviai užėmė trečią vietą, laimėdami bronzos medalius.

Kultūrinę parodą, vadovautą Janinos Valavičienės, talkinant Juozui Ciuvinskui, aplankė daug lankytojų ir domėjosi išstatytais eksponatais bei išryškintu Lietuvos žemėlapiu Europos tautų šeimoje. Kultūrinė paroda yra gera propaganda apie pavergtą Lietuvą ir lietuvių, išblaškytus po visą pasaulį. Parodoje dalyvavo 52 tautybės, o ją atidarė lietuvis kap. Juozas Ciuvinskas. Garbė lietuviams!

Plačiai buvo paminėta didžiųjų trėmimų 40 metų sukaktis. Minėjimą ruošė LB ir Brazilijos lietuvių kuni-gų vienybė.

Ruošiamasi ŽIBUČIŲ ir VOLUNGĖS gastrolėms po Pietų Amerikos lietuvių kolonijas. Nori jas atsiųsti į II PL Dienas ir dalyvauti Dainų šventėje.

Brazilijos LJ S-gos pirm. Aleksandras Valavičius atvyksta į JAV ir dalyvaus li-tuanistikos seminare, įvykstančiame rugpiučio 9-23 d. d. Loyola of the Lakes, Oh.

Rasa Šoliūnaitė šiuo metu lankosi Pietų Amerikoje, organizuoja kursus, stovyklas ir bendrauja su jaunimu. (aj)

A. A.

DR. ALGIRDUI NASVYČIUI

mirus, jo šeimą, brolių JAUNUTĮ, gimines ir

artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

M. ir Z. Raulinaičiai